

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΦΑΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 59.

Έκαστον φύλλον τιμάται λεπτόν 20.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Έν Έλλάδι . . . Δρ. 10
Έν τῇ ἀλλοδαπῇ Φρ. χρ. 12

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ο Έρως τῆς Φρύνης, Ἀρχαϊκὴ σκηνή, ὑπὸ Ἰωάννου Μ. Δαμβέργη.
- Ἐβδομάς κοινωνικὴ καὶ φιλοσοφικὴ.
- Γαλλικὴ ἐπιδρασίς ἐν Ἀνατολῇ. Αἱ ἐντοπίσεις τοῦ κ. Deschamps.
- Ἀμυγδαλιὰ μου, ποίημα Δημ. Σιτῆ.
- Τὸ ἡμερολόγιον τοῦ ἀρχηγοῦ Κρισζῆ. Τὸ ἄντι τοῦ Ὁμῆρ Βριάρη. — Τὰ μετὰ τὴν μάχην. — Κοινωνίτιδες ἢ Ρομηλιώταις. — Περιπέτειαι Ν. Τομαρά. — Ὁ καλόγηρος καὶ ἡ θεία δίκη. — Οἱ Ἐδριπαῖοι ἀγάδες. — Κατοικογιάτης καὶ Κριεῖτης. — Ὁ Κριεῖτης εἰς τὴν Στερεάν. — Ἀφίξις εἰς Πέτραν. — Συμφιλίωσις δύο ἐχθρῶν. — Ἡ ἕτα τοῦ Μπεργιάμ πασᾶ. (Συνέχεια).
- Ὀλγα, μυθιστορία Λουδοβίκου Ἐνώ. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Συνέχεια.
- Τὸ ἔγκυκλοπαιδικὸν Λεξικόν: Α = Ἡρό, ὑπὸ Ἰ. Σακελιῶνος. Ἀπάντησις Α. Ν. Γιάνναρη.
- Εἰδήσεις τῆς ἑβδομάδος. Ἐγχώρια — Ἐξωτερικά — Ἀρχαιολογία κ.τ.λ.
- Ἰδιαιτέρα Γράμματα.
- Νέα βιβλία.

Ο ΕΡΩΣ ΤΗΣ ΦΡΥΝΗΣ

(Αρχαϊκὴ σκηνή).

Ἐξω τοῦ προσόπου αἱ θεραπαινίδες καὶ αἱ δούλαι ἐτερέτιζον, ὡς χελιδόνες φλύαροι, ἀλλ' ἔνδον ἐν τῷ δωματι κατηφῆς ἐκάθητο ἡ Φρύνη καὶ σύνουσι. Τετρακίς ἀνεπήδησε παρωργισμένη, ὡσεὶ θέλουσα νὰ ἐπιβάλῃ αὐταῖς σιγὴν, καὶ τετρακίς πάλιν ἐπανέπεσε παρασύρουσα καὶ ρίπτουσα χαμαὶ τὰ ἐπὶ τῆς ἕδρας πολύτιμα ὑφάσματα.

Αἴφνης αἱ φωναὶ διεκόπησαν. Εἶδε τὴν Φρύνην διερχομένην ἢ Λυσίππη, καὶ εἶπεν εἰς τὰς θεραπαινίδας.

« Σιγήσατε. Εἶναι δύσθυμος σήμερον ἡ Φρύνη.

— Ἦτο καὶ χθὲς ἀπήνησεν ἡ Μιδέα.

— Καὶ προχθὲς ἐψιθύρισεν ἀλλη. Διατί ἀρά γε;

— Ἐρωτήσατε τὸν υἱὸν τῆς Ἀφροδίτης, εἶπεν ἡ Λυσίππη. Οὗτος βεβαίως δέν το ἀγνοεῖ. Γελᾶς, Μιδέα;

— Ναί, γελᾷ ὁ υἱὸς τῆς Ἀφροδίτης εἶναι δούλος τῆς ἀπλοῦς, ὅπως ἡμεῖς. Ἐκείνη νὰ πονῇ διὰ τὸν Ἐρωτα; Ἀλλὰ τίς λοιπὸν ἐκεῖνος, δν τῆς Φρύνης αἱ ἀγκάλαι ἀδυνατοῦσι νὰ δεσμεύωσιν; Εἶναι τις γέρων κρονόληρος ἢ εἶναι τοῦ Χάρωνος γνῶριμος;

— Ἄν εἶχεν ὀφθαλμοὺς ὁ Ἐρως, θὰ ἐξέλεγε καὶ διὰ σέ ἐρωμένον!.. Ἴσως μέγαν τινὰ γλύπτην, καὶ θὰ ἤκουον τότε αἱ φί-

λαι σου τὰς λέξεις, ὡς πρὸ ὀλίγου ἤκουσα ἐκ τοῦ στόματός της...

— Τί; Τί;

— Τί ἤκουσα;

— Ναί, λέγε!

— Ἦκουσα... τί ἤκουσα; Ὅθ' με κράζετε, ἂν διαβῆ ὁ Νίκων;

— Ναί.

— Ὅθ' στείλωσῃς σὺ τὰς περόνας τῆς Φρύνης ἀντ' ἐμοῦ;

— Ναί.

— Καὶ σὺ θὰ εἶπῃς πάλιν ὅτι εἶμαι ὀμογάλακτος τοῦ ἀδελφοῦ σου, Μιδέα;

— Ὅχι, μὰ τὴν Ἄρτεμιν.

— Αἶ, τότε ἤκουσα... Ἡ Φρύνη ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους βχυρθυμοῦσα, ἀνεστέναζε καὶ εἶπε:

— Τί;

— ὦ Πραξιτέλη, Πραξιτέλη!

Ἦτο ὁ πρὸς τὸν γλύπτην ἔρως, ὅστις ἐσυνέφου τὸ ἀγλαὸν τῆς Φρύνης μέτωπον;

« ὦ, Πραξιτέλη! ἐμονολόγει. Καὶ ἂν σε ἐξώρκιζον, θὰ μοι ἔλεγες τὴν ἀλήθειαν; Καὶ ἀγνοεῖς ἀληθῶς αὐτὴν; Ὁ πατὴρ διακρίνει ποῖον τῶν τέκνων τοῦ εἶναι ὠραϊότατον τῶν ἄλλων; ὦ! γλύπτα! Ἄς ἡδυνάμην νὰ μαγεύσω... Ἐγὼ, ἥτις μυριακίς νύχθηθην ἄλλος νὰ μὴ ἀναφανῆ ποτε παρόμοιός σου, ἵνα μόνος φέρῃς τοῦ ἀριστοτέχνου τὴν δάφνην, ἐγὼ, ἥτις ἐφθόνησα τοὺς διδασκαλοὺς σου, διότι ἤριστευσεν πρὸ σοῦ καὶ δέν ἤλθον βραδύτερον ἵνα γείνωσι μαθηταὶ σου, ἐγὼ ἡ θαυμάστρια καὶ λάτρις τῆς τέχνης σου. ἤθελον ἑκατὸν νὰ ἔχῃς ἤδη ὁμοίους ἐν τῷ Ἄστει. Δέν με κινεῖ εἰς τοῦτο οὐδὲ ὁ πρὸς τὴν δόξαν τῆς πατρίδος, οὐδὲ ὁ πρὸς τὴν τέχνην ἔρως. Ὅχι! Ἦθελον νὰ ἐρωτήσω ἕνα ἐξ αὐτῶν, δύο, πολλοὺς: ποῖον τῶν ἔργων σου εἶναι τὸ ἀριστον; Ποῖον. Ἄλλως εἶναι ἀδωρον τὸ δῶρόν σου γλύπτα. Ἄλλὰ τίς ὁ ὅμοιος σοῦ; Τίς ὁ βλέπων, ὁ αἰσθανόμενος, ὅπως σὺ;

« Μοὶ εἶπε πολλακίς: « — Ἐκλεξον, Μνησαρέτη, καλὴ μου φίλη, ἐκλεξον ἐν τῶν ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ μου ἔργων». Καὶ μοὶ ἐπανέλαβε χθὲς: « — Ἄ! ἀρνεῖσαι; Ἀρνεῖσαι λοιπὸν νὰ δεχθῆς τὸ δῶρον τοῦ πτωχοῦ γλύπτου; » ὦ! πῶς με συνεκίνουν οἱ λόγοι του. « — Μνησαρέτη, προσέθηκε, σοὶ ὀφείλω πολλά' ἀνευ σοῦ θὰ ἡδυνάμην νὰ φαντασθῶ τὸ θεῖον κάλλος; νὰ δώσω εἰς τὴν Ἀφροδίτην σῶμα καὶ μεῖδιμα εἰς τὸν Ἐρωτα; ὦ! ἀφες νὰ ἐξοφλήσω μέρος τοῦ χρέους μου. Δέν εἶναι δῶρον, εἶναι ὀφειλή. Ἐκεῖνος, ὅστις μόνος σε ἀποκαλεῖ μὲ τὸ ὄνομα, ὅπερ ἡ-

κουες ἐν τῇ πατρικῇ ἐστία, σοὶ ζητεῖ πάλαι, ἂν σε παρακαλεῖ νὰ δεχθῆς ἐν τῶν ἔργων του; »

« — Ἄν ἡ Μνησαρέτη, τῷ εἶπον, ἀρκεῖται εἰς ἐν τεμάχιον τοῦ μαρμαῦρου, ὅπερ πίπτει χαμαὶ ὑπὸ τὸ κτύπημα τῆς σμίλης σου, ἢ Φρύνη θέλει τὸ ἀριστον τῶν ἔργων σου. Ποῖον τοῦτο; » — Ἄγνοῶ, μοὶ εἶπε πάλιν. Ἄγνοῶ, ὅλα μοὶ εἶνε προσφιλή. Ἐκλεξον. Ἐκαίνο, ὅπερ θὰ ἐκλέξῃς, αὐτὸ θὰ εἶναι δι' ἐμὲ τὸ ἀριστον».

« Εἶμαι ἡ Φρύνη ἐγὼ! Ἐν μου μεῖδιμα ἐδώρησε τὰ Ἠλύσια εἰς τὸν δυστυχῆ, μία λέξις ἐδίωξε τὰς μούσας ἐκ τῆς κεφαλῆς ποιητῶν, εἰς καυχασμός μου τὴν χαρὰν ἐκ τῆς καρδίας τῶν εὐδαιμόνων. Εἶμαι ἡ Φρύνη ἐγὼ. Οἱ φιλόσοφοι ἀπηνήθησαν τὰ δόγματα τῶν δι' ἐν μου φίλημα καὶ οἱ δούλοι ἐγένοντο ἐλεύθεροι εἰς ἐν νεῦμά μου. Ναί, ἂν ἡ αἰδήμων Μνησαρέτη ὠνειροπόλοι ἀτενίζουσα τοὺς ἀστέρας, Φρύνη ἢ ἑταῖρα τοὺς θέλει εἰς τοὺς πόδας της. Εἶναι ἀδωρον τὸ δῶρόν σου, γλύπτα, ἂν δέν εἶναι τὸ ἀριστον».

Ἠγέρθη καὶ ἐπλησίασε πρὸς τὸν τοῖχον, ἐφ' οὗ οἱ πρῶτοι τῶν ζωγράφων ἔγραψαν ἄνην δροσερὰ καὶ μειδιῶντας ἐρωτιδεῖς. Ἐστράφη πρὸς τὸ πρόστοον καὶ εἶδε τὰς καλὰς θεραπαινίδας καὶ δούλας ἀναμενούσας τὰ νεύματα της. Παρητήρησε τοὺς κόσμους τῶν δωματίων, τοὺς χρυσοπόδας θρόνους καὶ κλινητάς, τὰς ἀργυρὰς ἐσχάρας, τοὺς στίλβοντας λαμπτήρας, τὰ ἀραχνούφρα τῆς Ἀμοργοῦ ὑφάσματα, τοὺς παχεῖς ἀμφιτάπητας. Εἰσῆλθεν εἰς τὸν θαλαμὸν καὶ δι' ἐνός βλέμματος περιέβαλε τὰ πορφύρα περιστρώματα, τοὺς τρίποδας, τοὺς γλυπτοὺς ἀμφορεῖς, τὰ ἀλάβαστρα, τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἀργυρον. Ἐδῶ τὰς κιθάρας, τοὺς αὐλοὺς καὶ τὰ σεῖστρα, ἐκεῖ τοὺς στεφάνους, οὓς Ὀλυμπιονικαὶ τῇ ἀφιέρωσαν ὡς εἰς θεόν. Ἠτένισεν ἐτι πρὸς τὰ κάτοπτρα καὶ εἶδεν ἑαυτήν.

« Πρὸς τί ὅλα ταῦτα; ὡς παράφορος ἀνέκραξε τέλος. Πρὸς τί, ὅταν στεροῦμαι τοῦ παντός; Πρὸς τί, ὅταν δέν εἶμαι κυρία τοῦ ἀριστουργήματός σου, ὦ Πραξιτέλη; »

Τὴν ἐπαύριον μετὰ τὸ ἀριστον ὁ γλύπτης ἐπεσκέπτετο τὴν Φρύνην, πικραδῶς δὲ εὕρισκεν αὐτὴν ἡρεμον, αἰθρίαν, φιλόγελον μάλιστα. Τὰ διαβατικά νέφη τοῦ μετώπου της διέλυσε γλυκεῖα αὔρα, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ της ἠκτινοβόλου πάλιν, ὅπως ἄλλοτε, ἐκ παιδικῆς χαρᾶς, δίδον.

σεν ή Γαλλική διπλωματία από τής εποχής του Κολμπερ, και ήτις κατέστησε τόν έν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτήν αληθή αντίβασιλέα, έδωκε δέ εις τας Γαλλικάς άποικιας άδιαφιλονεικτον όπεροχήν. Άνεφερε τήν τετάρτην σταυροφορίαν, ήτις προσέθετο νέον γόητρον εις τό Γαλλικόν όνομα* άνεφερε δέ και τούς άκαμάτους περιηγητάς, ιδία δέ τόν Παύλον Λουκάν, όστις μέχρι του βάρους τής Μικράς Ασίας έφερε τά Γαλλικά σήματα.

«Βραδύτερον ή έλευθερίτης του φιλελληνισμού μας παρέσχεν ήμιν νέους όπαδούς πρός νότον τής χερσονήσου των Βαλκανίων».

Πρός εξέτασιν δέ του ύπολειπομένου έξ όλων τούτων των μετά κόπου κτηθέντων και των διαφιλονεικούντων αυτά αντίπαλων, άφ'ού ώς πρώτον κεφάλαιον τής Γαλλίας έν Ανατολή προβάλλει τήν προστασίαν των καθολικών συμφερόντων επί πάσης τής εκτάσεως τής Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, εισέρχεται εις τό περί γλώσσας ζήτημα.

«Άνευρίσκομεν πανταχού έν Ανατολή τήν γλώσσαν και τά ήθη μας* ή γνώσις τής Γαλλικής είναι όρος άπαραίτητος, όπως εισέληθι τις εις τας μεγάλας διοικητικές θέσεις τής Ελλάδος και τής Τουρκίας. Η εταιρεία των μονοπωλίων τής Τουρκίας απαιτεί όπως οι ύπάλληλοι της όμιλώσι και γράψωσι τήν γλώσσαν ήμων. Έν Ελλάδι αι διατάξεις του Αστικού και του Ποινικού κώδικος, οι κανονισμοί του στρατού και του ναυτικού είνε αντιγραφή των ήμετέρων* οι Έλληνες άνέθεσαν τή στρατηγή Βοσάρ και τή ναυάρχη Λεζέν τήν άναδιοργάνωσιν των στρατιωτικών αυτών σχολών. Επίσης δύο Γάλλοι άρχιτέκτονες οι κκ. Γοτλάν και Κελενέκ διευθύνουσι έν Αθήναις «τήν γαλλικήν άποστολήν των δημοσίων έργων» και εις αυτά έτι τά ξένα πρός τό έθνος ήμων εκπαιδευτήρια ή γαλλική γλώσσα διδάσκειται τακτικώς* άρκει ν' αναφέρω τας σχολάς, έν αις ή σπουδή αυτής ιδία άκμάζει* έν Κωνσταντινουπόλει τήν Μεγάλην του Γένους Σχολήν, τήν Παλλάδα και τό Ζάππειον, έν Αθήναις τό Αρσάκειον και έν γένει πάντα τά ελληνικά Γυμνάσια*, έν Σμύρνη τήν Ευαγγελικήν Σχολήν. Έν Ατταλεία τής Ανατολής ό Τουρχάν βής, διοικητής τής επαρχίας και άρχαίος πρεσβευτής τής Τουρκίας έν Μαδρίτη, άνήρ δ' εύφυής, ύποβιβασθείς εις τήν θέσιν ταύτην ένεκα, τίς οίδη, ποίων ύπουργικών αντιδράσεων, εισήγαγε τήν

* Σημειώσωμεν έκτός τούτων διάφορα ιδιαιτικά εκπαιδευτήρια, έν οις ή Γαλλική είναι ύποχρεωτική. Τό λύκειον Σιμοπολίου άπαγολεϊ τίσσaras καθηγητάς τής Γαλλικής. Η γλώσσα ήμων διδάσκειται επίσης έν τοις λύκειοις Βούλγαρη και Διοσκουριδου. Αι Αρμενικά σχολαι αι ίδρυθείσαι ύπό του κ. Σαβ. Αζαριάν. Έν πάσαι δέ ταίς τής παγκοσμίου Ισραηλιτικής ένωσης ή διδασκαλία γίνεται αποκλειστικώς γαλλιστί.

διδασκαλίαν τής ήμετέρας γλώσσας διά καθηγητών, οίτινες έπαρκώς άμειβονται έκ των μαθημάτων των. Έν Ζιντζι-Δερέ, έν τινι κοιλάδι παρά τήν Καισάρειαν τής Καππαδοκίας, ή Έλληνική κοινότης διώρισεν έν τή αύτόθι Έλληνική Σχολή διδάσκαλον τής γαλλικής γλώσσας, όν άδρατις δαπάναις μεταπέμψατο έκ του Αυτοκρ. Λυκείου του Γαλατά-Σεραγίου.

«Η φιλολογία ήμων είναι έπαρκής και άφθονος εις τας πνευματικές ανάγκας τής Ανατολής* εύχερός δύναται τις νά εύρη τά τε σοβαρά συγγράμματα και τας περιοδικάς εκδόσεις ήμων έν ταίς δημοσίαις βιβλιοθήκαις, οίαι επί παραδείγματι ή του Πανεπιστημίου και ή τής Βουλής των Αθηνών, ή του Φιλολογικού Συλλόγου έν Κωνσταντινουπόλει και ή τής Ευαγγελικής Σχολής έν Σμύρνη, και εις αύτήν δ' έτι τήν λιαν ένδιαφέρουσαν ήδη του έν Χίω Έλληνικού Γυμνασίου. Έν Σμύρνη ή Νέα Λέσχη, ή Έλληνική Λέσχη και ή Ευρωπαϊκή Λέσχη λαμβάνουσι πΰσαν ένδιαφέρουσαν όποσδήποτε έκ των έφημερίδων ήμων. Ουδέν διασκεδαστικώτερον τής θέας, ήν παρέχουσι αι προθήκαι των βιβλιοπωλών του Φραγκομαχαλά έν Σμύρνη και του Γιουκείκ-Καλδεριμ έν Κωνσταντινουπόλει. Αναγινώσκουσι τά καλά ήμων βιβλία όπως έπίσης, δυστυχώς, και τά μη τοιαύτα. Τά φιλολογικά ήμων συγγράμματα φθάνουσι, διά μέσου των άποστάσεων, έν παραδοξοτάτη συγχύσει. Ένθεν αι πολυπληθείς ήλαρογραφίαι του Αρμάνδου Σιλβέστρ και αι φαντασιογραφίαι του Γυρ, ένθεν δέ ό Φλωμπέρ, ό Βίκτωρ Ουγκώ, ό Λαμαρτίνος, ό Βολταίρος, ό Ρουσώ κλ. Αι έγχώριοι Ακαδημιαί μεταφράζουσι πάντα τά έργα τά προερχόμενα έκ τής έπιστήμης και τής πολυμαθείας ήμων. Έξ άλλου είναι προφανές ότι ή ραθυμία των Ανατολιτισών άρέσκει εις τά ελληπτα ήμων μυθιστορήματα και μεθύσκεται έν ταίς ποικίλαις αυτών περιπετειαις.

«Όσον άφορξ τήν χανούμισαν, δέν είναι έπιτετραμένον νά ιδώμεν καθαρώς τά μυθιστορητικά άσπλα, έν οις ραθυμώς σύρει τά πέδιλά της, άλλ' έν άν πιστεύω εις τας κακογλώσσους εισηγήσεις σοφού τινος φίλου μου ανατολιστου, έπιτρέπεται νά πιστεύωμεν ότι αι γυναίκες των πασάδων δέν αναγιώσκουσι ούτε τήν Χαλιμάρ ούτε τούς Χρυσούς Λειμώνας του Μασουδη, άλλ' ότι προτιμώσι πάντων των ρόδων του Γιουλιστάρ, καλήν τινα μετάφρασιν του Παύλου δέ Κόκ. Σπείδω νά επανρθώσω δ,τι ύπάρχει άνησυχητικόν έν παρομοία δηλώσει προσθέτων ότι ή ήθικότης βασιλεύει έν άπάση τή χερσονήσφ μετά τής φιλολογίας του Γεωργίου Ογέ.»

«Ο άγορευών εξακολουθεί άπαιριθμών τας έν Κωνσταντινουπόλει εκδιδομένας γαλλιστί έφημερίδας, περί των Έλληνικών δέ έν γένει γράφει τά εξής:

«Ο Έλληνικός τύπος δημοσιεύει μέγα

μέρος των διαφόρων ήμων και τηρεί τό κοινόν ένήμερον παντός συμβαινόντος έν Γαλλία, γενικώς δέ έν των μυθιστορημάτων ήμων χρησιμεύει ως έπιφυλλίς. Η δέ άνωτέρα κοινωμία τής Κωνσταντινουπόλεως, των Αθηνών, τής Σμύρνης άντιγράφει τούς συμμούς ήμων και πάντα κομψόν νεωτερισμόν.»

«Εξακολουθών δέ, μετά καλήν περιγραφήν του Πέρην, όπερ θεωρεί μικράν Γαλλίαν πόλιν, γράφει τά εξής περί των αυτόθι Έλληνιδών:

«Αι κομψί Έλληνίδες μέ ώραιάς άναβολάς κομψά φέρουσαι χειρόκτια, και κρατούσαι διαφανή άλεξήλια συνωστίζονται μετά των Αρμενιδών και των Ιουδαίων* οι όφθαλμοί των άκτινοβολούσιν ύπό τά πέπλα. Υποθέσεται κόμας ήτον μελανάς, έπιδερμίδα όλιγώτερον κερματισμένην, βάδισμα ζωηρότερον και μειδιάμα προκλητικώτερον, και θά νομίσητε ότι έχετε πρό όφθαλμών τας θελκτικας παρισιάς...»

«Πάντες γνωρίζοντα ένταύθα, άναριθμητοί δέ είνε οι χαιρισμοί, οίτινες άνταλάσσονται και τά φέσια επί τής χονδρής κεφαλής των Αρμενίων, διακεχυμένα έν τή πλήθει των μελανών πλών, καθιστώντας τεροντότερον τήν χαρίεσσαν έκείνην ανατολικήν θέαν. Υπάρχει και τις φιλολογία έν Πέραν. Αι έφημερίδες, έκτός των διευθυντών και των συντακτών των —, οίτινες είνε συχνάκις, πρέπει νά το όμολογήσωμεν, άνδρες διακεκριμένοι — κέκτηνται πλήθος συνεργατών αυτοπροαιρέτως προσφερομένων. Νεανίαί, μη έχοντες άλλην εργασίαν, καθηγητά, φιλογράφοι και πνευματώδεις, ύπάλληλοι, άναγνόντες κατά τας ώρας τής σχολής των τά χρονικά του Αλβέρτου Βόλφ, και εύρόντες αυτά έξαιρετα, γαργαλίζονται ύπό τής έπιθυμίας νά γράψωσι* άφαιρούσι τας έσπέρας των εις τό νά καλλιγραφήσωσι μερικας σελίδας «λιαν παρισιάς» χρονικά ή ευφυολογήματα διά τόν «Φάρον του Βοσπόρου» και τόν «Ανατολικόν Μηνύτορα». Τό προχέσκειον του Πέρην έχει επίσης τούς ποιητάς του. Από καιρού εις καιρόν φαίνονται επί των προθηκών των βιβλιοπωλείων μικρά έξώφυλλα κεκοσμημένα δι' έρώτων, οίτινες έπτανται έντός ροδοχρώων νεφών. Αι συλλογαί αυται έχουσι θέλητηρόν τι άμυδρόν και άρχειότροπον, ως ή ώχρά αντιγραφή παλαιάς χρωμογραφίας.»

«Έν Αθήναις ή γνώσις τής Γαλλικής είναι τό άπαραίτητον συμπλήρωμα πάσης έπιμελεμένης άνατροφής. Μόνη ή γλώσσα ήμων άρμόζει εις τας κοσμικας λεπτολογίας. Είναι δυνατόν νά έχη τις πνευμία έν τή Γερμανική; Και αυτοί έτι οι Γερμανοί εύθυμούσι μόνον έν τή γλώσσφ ήμων.

«Τό θέατρον έν τή Ανατολή ζή αποκλειστικώς έκ των ήμετέρων έργων. Ο Έρβέ και ό Λεκόκ διαπλέουσι τας θαλάσσας. Η εύθυμος ήχώ των Variétés και

των Bouffes έφθανον μέχρις ήμων εις εύθυμούς έπιδάς και έλαφρά ξήματα. Αληθώς άνευ ήμων ό κόσμος θά έχασατο. Οι Τούρκοι αυτοί, άνθρωποι συνήθως άξιοπρεπέστατοι και ήκιστα διατεθειμένοι εις υπερβολικας ήλαρότητας, έγκαταλείπουσι τήν μεγαλοπρεπή χανούτητα των και λιποθυμούσιν έκ γέλωτος εις τά βωδελίλια ξήματα των έλαφρών ήμων μουσικοδιδασκάλων. Έν Σμύρνη παρευρέθη εις παράστασιν έν τουρκική γλώσσφ ύπό Αρμενικού θιάσου, τής Giroflé Girofla και τής Fille de Madame Angot. Αι γυναίκες τής άγορξ, μέ τήν πυγμήν επί του ισχίου, ύβρίζοντο έν τή γλώσσφ του Πατισσάχ* τούτο δέ ήτο διασκεδαστικώτατον. Η όρχήστρα παρηκοούθει τό κατά δύναμιν τας φωνάς εκείνας, τας τόσον άντιθέτους τή οθωμανική σοβαρότητι* έφαινετο ότι και αύτη έπίσης έκ του προχείρου διηγήνευε τήν μουσικήν, αλλά τέλος, τό μετέρυθραν φεσίαν κοινόν μη έν τόσον άπειτητικόν και έννοστον όλίγα έχειροκρίτει φιλοφρόνως τόν παράφορον οίστρον τής «Madame Berras» και τούς φοβερούς ροπαλισμούς των συνομοτών. Τι σκέπτονται οι γέροντες Ιμάρι περί των έπινοήσεων τούτων των γκαιοφιδων;»

«Έν Αθήναις άπρακτικοί διδασκαλείς δέν ύπομιμνήσκουσι ποσώς τας μεταθέσεις εκείνας, τας τόσον σχετικας πρός τόν Αρροτογαριμάν. Θιάσος έπιδείξιν ήθοποιών, εύσυνειδήτων και ζηλωτών, έτερψη έν ήμας έν μετριωτάτη γαλλική γλώσσφ έπι δύο συνεχείς έποχάς. Ίνα εμμεθα έντελώς ειλικρινείς, όφείλομεν νά σημειώσωμεν ότι ή προφορά τινων επανέφερον ήμιν άναμνήσεις τής Τολώσης και Μασσαλίας. Αλλά τούτο δέν ήτο δυσάρεστον. Η Φώκεια δέν άπέχει των Αθηνών! Αι παραστάσεις ήσαν συνεχείς. Τό κοινόν, νοημονέστατον, εύφρέστατον, έν γνώσει καλλιστα τής γαλλικής, σημειούν επικαιρώς τούς ύπαινημούς και τας άστειότητας, συγκινούμενον εύκόλως και γελών έγκαρδίως, παρεδίδοτο εις τήν διασκεδασίν του μετά προθυμίας, ήτις θά ένεθουσίαζε τόν κ. Φραγκίσκον Σαρπέ. Τό σοβαρόν δράμα μετά περιπλόκων περιπετειών και ποικίλων εικόνων ήκιστα έπετύγχανεν ό Κερός του Παύλου Φεβάλ, ό Ασοος σπαθι του κ. Πέτρον Δεκουρσέλ, οι Πειραιαί της Sabáthη έτυχον άπλής εκτιμήσεως. Έπειράθησαν νά παραστήσωσι τόν Ρουβλάκ* άλλ' έλειπε τό κύριον πρόσωπον* ό Ρουβλάκ όμιλεί έν τή ελληνική, έν φ ή βασιλίσα τή άπήντα γαλλιστί, χωρίς νά προσέχη πάντοτε εις τούς κανόνας τής προσφιδίας* ήναγκάσθησαν νά παρατηθώσι των μεγάλων τούτων φιλοδοξιών, χωρίς νά θεωρηθ ή τούτο προσβλητικόν εις τήν μνήμην του Βίκτωρος Ουγκώ.

«Τούναντιον ή «Πριγκίπισσα των Καναριών» οι «Σωματωφύλακες έν τή μοναστηρίω, ή «Καρδια και ή Χείρ» έχειροκροτούντο άφειδώς. Τό Αθηναϊκόν κοινόν εισήρχετο, ως έν τή οικφ του, έν τή έπιτετηδευμένη και ύπόπτφ εκείνη κόσμφ, έν τή άπονηρέτω άτμοσφαιρα, έν ή πάντες φαίνονται εύτυχείς, έν ή όργίζονται, ίνα διασκεδάσωσιν, έν φ κλαίουσιν διά τής χιρας μόνον των βλεφαριδών, έν φ άγρόπνται κατ' έπιφάνειαν μόνον, έν φ νυμφεύονται δι' ένός κυμβαλισμού, ίνα διαλευθώσι διά μικρού ξήματιού. Ένίοτε βλέπομεν άναφανομένους επί τής σκηνής τούς παλαιούς μέν, αλλά πάντοτε εύαρέστους Αραγόνους του Βιλλάρ. Τά πανόραχια ξήματα των τυγχάνουσι καλλιστης δεξιώσεως. Μετά πλήρους άγαλλιώσεως επαναβλέπομεν τας παλαιάς εκείνας γνωριμίας, τας έρωτικές δυωδίας, αίτινες συνεκίνουσι τούς πατέρας ήμων, τά δυσχερή ξήματα, άτινα άντήχησαν εις έκαστον κλειδοκύμβαλον πάσης οικουγενίας. Ητο δέ ως ήχώ τής έθνικής εύθυμίας, ήτις ήρχετο μακρόθεν, ίνα φαιδρόνη τας μελαγχολικας ένίοτε ώρας τής έξορίας.»

«Τά άπονηρέτω άτμοσφαιρα, έν ή πάν-

τες φαίνονται εύτυχείς, έν ή όργίζονται, ίνα διασκεδάσωσιν, έν φ κλαίουσιν διά τής χιρας μόνον των βλεφαριδών, έν φ άγρόπνται κατ' έπιφάνειαν μόνον, έν φ νυμφεύονται δι' ένός κυμβαλισμού, ίνα διαλευθώσι διά μικρού ξήματιού. Ένίοτε βλέπομεν άναφανομένους επί τής σκηνής τούς παλαιούς μέν, αλλά πάντοτε εύαρέστους Αραγόνους του Βιλλάρ. Τά πανόραχια ξήματα των τυγχάνουσι καλλιστης δεξιώσεως. Μετά πλήρους άγαλλιώσεως επαναβλέπομεν τας παλαιάς εκείνας γνωριμίας, τας έρωτικές δυωδίας, αίτινες συνεκίνουσι τούς πατέρας ήμων, τά δυσχερή ξήματα, άτινα άντήχησαν εις έκαστον κλειδοκύμβαλον πάσης οικουγενίας. Ητο δέ ως ήχώ τής έθνικής εύθυμίας, ήτις ήρχετο μακρόθεν, ίνα φαιδρόνη τας μελαγχολικας ένίοτε ώρας τής έξορίας.»

«Αλλά πΰσα προτιμήσεις απέδιδετο εις εις τόν Κόριον του Σιδηρουγγέλου. Ο έξοχος μηχανικός δύναται νά περιφρονηση διά τήν κόμηφής διαλέκτου του πΰσαν ιδιότροπον έπικρισιν. Πάνταχού τό γυναικεϊον φύλον είναι ύπερ αυτου. Έν Αθήναις, ως και έν Παρισίοις, πλειστοι ώραι οι όφθαλμοί ύγρανθησαν πρό τής θλιβερξς εκείνης Ιστορίας και άπειροι χαρίεστατοι κεφαλαί σκέπτονται έτι ένδομύχως τόν έξαισιον τούτον ήρώισμόν.»

«Οι Αθηναίοι, πρακτικοί άνθρωποι, φκοδόμησαν πρό μικρού θέατρον κλειστόν, ως τά των Παρισίων και τής Βιέννης. Αλλά ποθοϋμεν τήν αυτοσχεδιν εκείνην σκηνήν, ήτις ως στέγην είχε τίν διάστειρον ουρανόν και ως λυχνούχον τήν άργυράν Σελήνην, τήν σκηνήν, έν ή ήρκει νά στραφή τις ίνα ίδη τας λεπτάς σκις των στόλων του Ολυμπίου Διός, τήν άμυδράν άνταναχλασιν του Αιγαίου πελάγους, τόν μεγαλοπρεπή όγκον τής Ακροπόλεως.»

«Σημειώσωμεν λεπτομέρειαν σπουδαιότεραν έτι. Κατ' έτος, ή έθνική ήμων έορτή, τής 14 Ιουλίου, πανηγυρίζεται έν Αθήναις, έν Σμύρνη και Αλεξανδρεία μετά συγκινητικωτάτου ένθουσιασμού. Ιδία τών παρελθόν έτος, ό ελληνικός στόλος συνηώθη περί τό Vauban, ήγκυροβολημένος έν τή όρμη του Φαλήρου, και τό Αθηναϊκόν δημόσιον συνεμερίσθη έγκαρδίως τήν οργανωθεσαν ύπό τής άποικίας έορτήν. Η δημοσιογραφία έπυφειλείται πάσης εύκαιρίας, ίνα άφιέρωση εκτεταμένα άρθρα εις τήν Γαλλικήν Έπανάστασιν και τας περί έλευθερίας θεωρίας, ως έδωρήσαμεν εις τόν κόσμον. . . . Πράγματι, έν ή Ανατολή άγαπή τά άξιάξιστα προτερήματα και έν άν προτιμξ τήν ζωηράν ήμων εύθυμίαν τής άμβλυλοίας των σκυθρωπών λαών, γνωρίζει επίσης τό μεγαλείον του έργου μας και ποίαν στέρησιν θά ύφίστατο ό κόσμος, άν ή Γαλλία έξέλειπεν.»

Είτα ό κ. Deschamps παραθέτει πληθύν άνεκδότων και πληροφориών χαρακτηρισών τό ένδιαφέρον, όπερ αισθάνονται διά τήν Γαλλίαν οι έν τή Ανατολή. Έδω μέν Μικρασιάτας φυλάσσοντας τας

οικονομίας των διά νά έπιχειρήσωσι τό εις Παρισίους ταξείδιον επί τή εύκαιρία τής Έκθέσεως, εκεί τήν έντύπωσιν, ήν πκράγει έν Ανατολή ή έλαγιστή πολιτική είδήσις και τά άλλα συμβάντα τής Γαλλίας —, έφ' φ και συνιστά τήν προσοχήν των δημοσιογράφων πρός διατήρησιν του γόητρον και τής καλής ρήμης των Γάλλων. — Περαιτέρω τήν φιλόστοργον περιέργειαν, ήν έπιδεικνύουσιν οι Έλληνες, οι εύγνώμονες Έλληνες, εις πΰν δ,τι έφορξ τήν στρατιωτικήν και τήν βιομηχανικήν πρόδον. Τας έφημερίδας τής Ανατολής εκθετούσας καταλεπτώς εις κοινόν πλήρες ένδιαφέροντος τά κατά τήν έπιστράτευσιν του 17ου σώματος. Ένα ιατρόν Έλληνα σπεύδοντα, μόλις άφίχθη εις Μάκρην τής Λυκίας ή γαλλική φρεγάτα Νικήτρια νά παρακαλέση τούς άξιωματικούς νά τφ έπιδείξωσι τήν ημελείδα. Δημογέροντά τινα άποκέντρον χωρίου τής Ανατολής, γνωρίζοντα τόσον καλώς τήν Ιστορίαν, ώστε νά βεβαίω τό Γάλλον περιηγητήν, ότι, άν ή πατρίς του ένικήθη τφ 1870. «τό λάθος ήτο του Ναπολέοντος». Τόν Μουτεσαρίφην Μούγλων όμιλούντα περί του κ. Γοβλέ, και έρωτώντα «τι άπέγεινεν ένας κάποιος φερασκέρις, όστις ήρνεϊτο τότε νά γείνη μέγας βεζύρης», και άλλα διάφορα περιεργα άνεκδοτα έπισφραγίζόμενα διά του εξής :

«Ευρισκόμην έν Σπάρτη του Βιλαετίου τής Καραμανλίου και εκεί έμαθον τόν σχηματισμόν του ύπουργείου Ρουβιέ. Ο Έλλην ιατρός, παρ' φ διέμενον, ένγνώριζε τήν γλώσσαν ήμων και κατείχε βιβλιοθήκην αποκλειστικώς γαλλικήν. Η γραία μήτηρ του, ήτις μόνον τήν Τουρκικήν ώμίλει, τόν είχε πέμψη εις Παρισίους, ίνα σπουδάση. Διέμενε παρ' ήμιν δύο έτη. Έπανελθών εις τήν πατρίδα του και ήναγκασμένος νά συναναστρέφεται διαρκώς μετά μουτεσαριφών, καθίδων και άγέλης πτωχών σαρικοφόρων, έπόθει νά επαναβλέπη διά των άναγνωσμάτων και τών άναμνήσεων τήν συνοικίαν τής όδοϋ d'Assas, έν ή κατώκει και τήν γλόην του Λουξεμβούργου. Έλάμβανεν έφημερίδας έκ Γαλλίας και τά τελευταίως εκδιδομένα μυθιστορήματα. Η Illustration τφ έκομιζετο επί των νώτων καμήλου. Κατά τας πέντε ήμέρας, καθ' ως διέμενα εκεί έν τή καθαρά και εύρυχώρφ κατοικία του Ιατρού Δαμιανού Σπυριδην, έχον μεθ' όλην τήν ήχώ των Τουρκικών συνδιαλέξεων, τήν διαρκή θέαν ροδοχρώων σαλβαριών, τούς κανονιοβολισμούς, οίτινες όρίζουσι τήν ώραν του γεύματος κατά τό ραμαζάνιον, και τόν άπομακρυσμένον θόρυβον των προσευχών, έχον έντυπώσεις τινάς παρισινοϋ και γαλλικού βίου. Ο φιλοξενών με άνησούχει διά τας πολιτικας ήμων δυσχερείας, έθλίβετο ειλικρινώς διά τας άτυχίας και συνεμερίζετο τας έλπίδας ήμων. Δύναται τις νά είπη ότι έμερίμα, όπως ήμεϊς, περί τής προσχεούς άνταποδόσεως. Μεταξύ των έκ Παρισίων ένθυμημάτων του είχε συναποφέρη τρία

άντικειμενα, άτινα ιδιαιτέρως έφύλασσε : μίαν προσωπογραφίαν του Γαμβέτα μίαν προσωπογραφίαν του Βίκτορος Ουγκώ και εικόνα τινά, έν ή παρίστατο πενθούσα ή Άλσατία και ή Δωραϊνήν.

ΑΜΥΓΔΑΛΙΑ ΜΟΥ

Κάτω 'στους κάμπους πράσινο έφύτρωσε χορτάρι και μέσ' 'τό φράχτη που και που έβγήκε λουλουδάκι, να ιδή τον ήλιο να χαρμή και ζεστασιά να πάρη τον ήλιο, που λαμποκοπή 'στό καθαρό ρυάκι.

Κάτω 'στους κάμπους μαλακό έφύτρωσε άγέρι και φέρνει από μακριά του σπίνου τα τραγούδια κ' ή μυγδαλιά έπίστεψε πως ήλθε καλοκαίρι και πρώτη έστολιστηκε με κάτασπρα λουλούδια.

«Κότταξε γύρω τα βουνά ποίνε γεμάτα χιόνια ακόμα δέν έγύρισαν τα μαύρα χελιδόνια από τα ένα μέρη,

και μη θαρρήσ, άμυγδαλιά, πως ήλθε καλοκαίρι. Φυλάξου μη βιάζεσαι ν' άνθής από τώρα του ήλιου νόση να γενής δέν έν' άπομη ώρα.

Κουράστηκε ο φοβερός χειμώνας, και κρομιμένος μέσα 'στην μαύρη του σπηλιά κοιμάται κουραμένος. Φύλαξε τ' άνθη σου, φτωχή! ο γέρος σάν ζυπηση, θά σε πλακώση παγωνιά, βοριάς θενά φυσήση, και τότε, τότε άλλοιμονο, άμυγδαλιά, σ' έσένα : θενά ζυπησης μίαν αυγή με άνθη μαραμμένα.

«Αχ! κ' ή καρδιά μου βιάστηκε μια μέρα σάν έσένα κι 'όσα κι άν είχε λουλούδα 'στά βάθη της κρυμμένα, όλα στολίδι τάβαλε για μία μικρή ξανθούλα. Άμυγδαλιά μου, της φτωχής καρδιάς μου άδελφούλα γιατί είδες τριαντάφυλλα ν' άνθουν 'στό πρόσωπό της, κεράσια 'στά χελιδάκια της και κρίνοι 'στέν λαιμό της, 'στά μαγουλάκια της τα δυο ν' άνθουν οι λαλίδες και 'στά γλυκά ματάκια της ζευγάρι μενεξίδες. Την ζαχαρένια της λαλιά σάν ήκουσε, πουλάκια έθάρρεψε πως κελαιδιών 'στά πράσινα κλαδάκια.

«Ωχ! ή φτωχή έπίστεψε το μαλακό άγέρι πως έφερε την άνοιξη από τα ένα μέρη και όσα έχει λουλούδα μία καρδιά παρθένα, όπου το χέρι του Θεού τά έχει φυτεμένα: όσα λουλούδι άμύριστα, λουλούδια μυρωδάτα, από όροσιά και εύμορφία του ούρανού γεμάτα, όλα στολίδι τάβαλε για κείνη την ξανθούλα, Άμυγδαλιά μου, της φτωχής καρδιάς μου άδελφούλα.

Μά της άπάτης το ψυχρό έφύτρωσε άγέρι —γιατί δέν ήτον άνοιξη, δέν ήτο καλοκαίρι,— και ή καρδιά μου μίαν αυγή με μάτια βουρκωμένα είδε 'στό χρώμα τάνθη της χλωμά και μαραμμένα.

Είχε χειμώνα 'στην καρδιά ή εβμορρη ξανθούλα, Άμυγδαλιά μου, της φτωχής καρδιάς μου άδελφούλα! (Σμόνη).

ΔΗΜ. ΣΤΑΗΣ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΚΡΙΕΖΗ

(Γκιωνάλε διά την ανεξαρτησίαν του Έθνους).

[Συνέχεια].

ΤΟ ΑΤΙ ΤΟΥ ΟΜΕΡ ΒΡΙΩΝΗ

Τους ώμίλησα και τους είπον πολλά, έπαίνους και άλλα: έδιόρισα να ρίψουν τρίς τα πυρόβολά τους καθώς και από το πλοτον 25 κανονοβολισμούς διά την νίκην, όπου εκάμαμεν.

Έπαρατηρούσα με το κανοκιαλί, όπου ήτον συναγμένοι όλοι άπ' έξω των καλυθών, και ο Όμέρ Βριώνης, και έβλεπον τα κινήματά του.

Έκει έσηκώθη όρθιος και ήρχισε να χαιδεύση το άτι του από κεφαλή έως λαιμού.

Όμιλώ, εύθύς έρχεται ο Τοπιτζής μου Θανάσης Καλυμνιώτης και του λέγω.

—Έ, Θανάση, τώρα θέλω να σε ιδώ, άν έχης τύχη να πάς να γιομώσης το κανόνι, όπου είναι σιμά του ταμπουκιού, όπου είναι καρσι το στρατεύμα, να σημαδεύσης επάνω του άτιού του Όμέρ Βριώνη.

Εύθύς εκίνησεν, έπήγεν εις το πλοτον, γιομώζει το κανόνι, το ρίπτει. Και παρατηρούμεν με τρία κανοκιαλία. Έπήγεν ή μπάλα ίσια την κεφαλήν του άτιού και το εκοψεν έως εις τον λαιμόν, όπου το είχε χαιδεύση μαζί και ένας σείζης έσκοτώθη. Μέγα θαύμα! Έπήγεν ή μπάλα εις ένα τοίχον των καλυθών κρημνίζοντάς του μέρος.

Εύθύς ο Όμέρ Βριώνης έσηκώθη επί ποδός και εύθύς όλο το στρατεύμα του εκίνησεν εις φυγήν. Και πάλιν έδιόρισα και έπυροβολήσαν τρίς.

Έπροσκάλεσα τίν Άθανάσιον Τοπιτζήν και του έδωσα 5 μαχμουντιέδες μπαζίσι.

ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΜΑΧΗΝ

Βλέπομεν και έξύγωσαν εις γεφύρι, όπου τους ήτο πεσμένο το κανόνι (ιδε προηγ. φύλλ.), επάσχισαν και το έβγαλαν, και το έτραβούσαν μαζί τους. Έτρεξα εις το πλοτον, διορίζω εύθύς να σαλπάρουν, έβγαλε εμπρός μίαν γαλέραν, τον Θεόδωρον Ζούβλαν, και δύο τράταις και όλαις ταις βάρκαις του πλοτου τραβώντας ρεμουλλκιο από την πολλήν γαλήνην διά να προσθάσωμεν μήπως και τους κρατήσωμεν να μήν πάρουν το κανόνι και δέν είμπορούσε το πλοτον μήτε έν μίλι την ώραν να κάμη και έτσι το έγλύψαμεν.

Ο πόλεμος ήρχισεν από τας 7 και έ-

1. Σημ. Έβδ. Η κατά κεφάλαια διαίρεσις έγινε 'ύφ' ήμών προς εύκολώτεραν κατανόησιν του κειμένου. 2. Μέρος του πλοίου προς την πρόμην.

τελείωσεν εις τας 4 μετά μεσημβρίας, με κανονοβολισμούς του πλοίου 298 και 180 του Όρδιου.

Και εις τας 13 έτοιμάσα τράπεζαν έπροσκάλεσα τους όπλαρχηγούς μου και τους έφίλευσα με χαράς και άγαλλιόσεις και με παιγνίδια, έως εις τας 10 της νυκτός, όπου τους έβγαλα έξω του στρατοπέδου, το δέ πρωί με εκάμαν γεύμα και οι όπλαρχηγοί, διά εύχαρίστησιν της νίκης.

Μετά τρεις ημέρας έφυγαν 6 συναδέλφοί μας και τους έφεραν μέσα του πλοίου. Τους εξέταξα διά τον πόλεμον, όπου εκάμαμεν μετά του Όμέρ Βριώνη, και με είπαν ότι του εκάμαμεν μεγάλην φθοράν περίπου των 800 στρατιωτών του και χιλίους καθάλλαρους, και τον σκοτωμόν του άτιού του. Και όταν με είδεν όπου ανεχώρησα από το Όρδι προς το πλοτον, είπεν ότι επέταξε το πουλι από τας χείρας του.

ΚΟΥΚΟΥΒΙΝΙΔΕΣ Η ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΑΙΣ

Ήρχισε και ύβριζεν όλους τους μεγάλους μπέιδες λέγοντάς τους «μουρτάτες» και άλλα, ότι του είχαν ειπή ότι οι στρατιώται μου ήτον Κουκουβινίδες, και ο ίδιος τους είδεν ότι ήτον Ρουμελιώταις.

Δέν του είπον όμως κανένα ψεύμα και μόνον οι 25 (όπου λέγω όπισθεν) ήταν Ρουμελιώταις: άλλ'έγω τους είχαν γυρίση την από μέσα φλοκάτα άπ' έξω, ως το φορούσαν οι Ρουμελιώταις, είχαν δέ και μανδύλια της κεφαλής και δέν έξεχωρούσαν.

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ Ν. ΤΟΜΑΡΑ

Μετά δύο ημέρας του άναχωρισμού του Όμέρ Βριώνη από το στρατόπέδον μας, ήλθεν ο σταλθείς Καπετάν Νικόλαος Ζαγορησίος, όπου είχαν στείλη εις το Ντερβένι. Έρχεται εις το πλοτον επάνω του καταστρώματος, όπου ήτον όλοι οι όπλαρχηγοί μου. Μας είπεν ότι του ήκολούθησεν:

«Αγροικώντας τους κανονοβολισμούς άκατάπαυστα, λέγει των διακοσιών στρατιωτών του, ότι να τους είχομεν νίκηση και από την χαράν τους εκίνησαν να κατέβουν, μη έλπίζοντας ότι να είχε στείλη ο Όμέρ Βριώνης στρατεύμα διά το Ντερβένι.....»

Μας λέγει ότι, άμα εκίνησαν να κατέβουν, άπήνησαν τους χιλίους στρατιώτας: εύθύς έπυροβολήθησαν, και έφυγαν κακήν κακώς εις τα δάση και ρεύματα, έπεσαν εις μερσίνας και έχώθησαν, και κατόπιν οι έχθροί τους εκυνηγούσαν. Τέλος έφθασαν και οι έχθροί πιπτοντας εις ρεύμα, όπου έτρεχε νερό: εύθύς έσταμάτησαν, έπεσαν καταγής όμιλώντας διά το κανόν, όπου δέν το ήλιζαν και εβγαλαν να γευματισθουν λέγοντας:

— Να φάμε και να πώμεν από τουτο το κρύο νερό και τότες να έρευνησωμεν τας μερσίνας, ότι οι γκιαούριδες πρέπει να είνε χωμένοι έδωδες.

Οι ιδικοί μας αγροικώντας έβαστούσαν τας χείρας εις τα πυρόβολά τους χωρίς να κινήθουν.

Ο ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ ΚΑΙ Η ΘΕΙΑ ΔΙΚΗ

Τελειώνοντας το πρόγευμά τους έτηκώθησαν όλοι και ήρχισαν τον δρόμον τους, να έρευνησουν να εύρουν τους ιδικούς μου, και εις το άναμεταξύ βλέπουν και πετάγεται ένας καλόγηρος. Όρμουν κατ' επάνω του οι έχθροί, αυτός πυροβολεί με την κουμπούραν του, σκοτώνει έναν, τραβή και την έτερη, δέν του παίρνει φωτιά: έτσι έπεσαν επάνω του, του εκοψαν την κεφαλήν και είχε τα μαλλιά του έως των γονάτων. Άμα του εκοψαν την κεφαλήν, χωρίς να τον ξετάξουν, διά τους άλλους δέν τους έμελεν, λέγοντας ότι: «Φθάνει όπου μας έπολέμησαν και μας έγεβέντισαν, να και ή τύχη μας μας το έφερεν, όπου θέλομεν υπάγη του πασά μας την κεφαλήν του καλογήρου και θά μας δώση μπαζίσι, το όλίγον 1000 γρόσια, και να έχωμεν και τόν νομό μας μήν τύχη και άπαντήσωμεν τους γκιαούριδες.

Και έτσι εκίνησαν τον δρόμον τους. Έρχομαι να είπω περι του καλογήρου ότι πρό 25 ημερών είχε σκοτώση ένα παιδί και του είχε πάρη 30 ρουμπιέδες: και τον είχαν κρίνη και άποφασίση: διά όσον καιρόν έξούσεν ο καλόγηρος και ή μήτηρ του παιδιού με δύο μικρά της, να τους έτρεφεν και ή θεία δίκη τον εύρεν εις τας μυρσίνας.

ΟΙ ΕΥΡΗΠΑΙΟΙ ΑΓΑΘΕΣ

Εις τας 16, ημέρα Παρασκευή, ήλθαν οι άγάδες Ευρωπαίοι διά να εκδικηθουν διά τα όσα επάθον μετά του Όμέρ Βριώνη, ότι ο Όμέρ Βριώνης ήτον φευγάτος διά τας Αθήνας. Ήρχισαμε τον πόλεμον από τας 8 και έτελειώσαμεν εις τας 3 1/2 μετά μεσημβρίας, και έφυγαν κακήν κακώς με διακοσίους και έπέκεινα σκοτωμένους και λαθωμένους: από τους ιδικούς μου 3 εις τον τόπον και 12 λαθωμένοι.

ΚΑΤΕΚΟΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΕΖΗΣ

Εις τας έκοσι του μηνός Ιουλίου μας εκάμαν φωτιάς από το πέρα μέρος, Άνηφορήτην: έστειλα μίαν γολέτταν και ήλθεν ο Μηνάς ο Κατσιογιάννης διά να εύθυμώσωμεν, ότι δέν είχομεν πλέον πολέμους. Έστάθη έως τα μέσα του Αυγούστου τρώγοντας και πίνοντας, και επάνω της τραπέζης ήλθον εις πολλά πράγματα περι της ελευθερίας: με λέγει:

— Κύριε Άρχηγέ, πάμε διά ξηράς να προσκυνήσωμεν τον Δ. Υψηλάντην εις Τριπολιτσάν;

Τόν είπον:

— Ναι.

Με άποκρίνεται να τον είπω μετά βεβαιότητος.

3. Έκίνησαν.

Τού είπον: —Εις την τιμήν μου, πηγαίνομεν. Και άμέσως εκάθησε και έγραψε του δεσπότου των Θηβών και του τοποτηρητού του διά να έτοιμάσουν 1000 στρατιώτας και δύο άτια να κατέβουν εις το Ταλάντι. Τελειώνοντας την γραφήν μοί την ανέγνωσαν. Άμέσως έτοιμάσα την Σκαμπαβίαν, έδωσα το γράμμα και μετά την άλλην ημέραν ανεχώρησαν, και έπέστρεψαν με την άπάντησιν του γράμματός του.

Και μετά 4—5 ημέρας, έν πρωί, όπου επίναμεν τον καϊθέ, τότε ήρχισα να το μετανωθ, να συλλογούμαι, και έλεγον άναμεσόν μου. «Πού υπάγω, όπου είνε τόσοι φόβοι διά ξηράς;» και άλλα, με άναστεναγμούς;

Με έβλεπεν ο Μηνάς, όπου όλοέν άναστέναζε και ήμην εις μεγάλην συλλογήν με λέγει:

— Κύριε Άρχηγέ Κριεζή, βλέπω σε, ένα δύο ημέραις, και δέν είσαι ως ταις άλλαις ημέραις χαροποιός, και σε βλέπω πολύ σκελεντισμένον: τι έχεις; ή μήπως και έμετάβαλες τον σκοπόν σου;

Έγώ διά να μήν δώσω να καταλάβη, και να μήν φέρω και άνοποληψίαν εις τον λόγον μου, του είπον γελώντας:

— Όχι, φίλε Καπετάν Μηνά, εγώ εκείνο, όπου σου υπεσχέθη, και την σήμεραν σου λέω το όμιον: άλλ' ή συλλογή μου δέν άποβλέπει εις άλλο τι, ειμή μόνον συλλογούμαι το ποτον θ' άφήσω εις την θέσιν μου, όπου να είναι άξιος της υπολήψεώς μου διά να με εύγάλουν άπροπρόσωπον: αυτό και μόνον ή συλλογή μου είναι και όχι ως συμπεραίνεις ή γενναιότη σου ότι να το μεταείδα: ποτέ ο Κριεζή δέν γυρίζει δέν λόγον του: διά να ειπή και να κάμη άλλα: και τον έχεις γνωρίση τον Κριεζήν, όπου είναι μαζί σας 4 μήνας.

Και ούτως έπρεπε ν' ακολουθήσω και, εάν έγυρίζα τον λόγον μου, βέβαια δέν ήθελον με υπολήπτωνται, καθώς με έχουν εις μεγάλην ύπόληψιν.

Έτοιμάσθημεν τέλος πάντων από όλα τα άναγκαία: έδιόρισα τον αυταδέλφον μου Άθανάσιον μετά του Παντελή Γεννήτη λαστρόμου μου.

Έκάλεσα εμπρός μου και τους 4 καπεταναίους μου του στρατοπέδου μου: τον Καπετάν Άγγελήν Νικολάου, Καπετάν Κώτζον, και Καπετάν Ν. Ζαγορησίον και Καπετάν Ν. Κριζιώτην, και τους είπον να είνε ύποτεταγμένοι εις τους έπιτρόπους μου, καθώς είνε και εις έμέ τον ίδιον: να σκέπτονται εις όσα το καλήρη ή χρεία του πολέμου. Τους έφίλευσα, μαζί και ο Καπετάν Μηνάς, τρώγοντες και πίνοντας και με κανονοβολισμούς: και εις 2 ώρας μετά μεσημβρίας άνεσπάσθημεν εις τα χείλη και με δάκρυα τους ευχήθηκα: μου ευχήθησαν και οι ιδίοι.

Με έγνώρισαν ότι είμεθα Έλληνες: εκίνησαν και ήλθον εις συναπάντησιν μας, έρωτώντες εις την Βουλγαρικην διάλε-

—Εις την τιμήν μου, πηγαίνομεν. Και άμέσως εκάθησε και έγραψε του δεσπότου των Θηβών και του τοποτηρητού του διά να έτοιμάσουν 1000 στρατιώτας και δύο άτια να κατέβουν εις το Ταλάντι. Τελειώνοντας την γραφήν μοί την ανέγνωσαν. Άμέσως έτοιμάσα την Σκαμπαβίαν, έδωσα το γράμμα και μετά την άλλην ημέραν ανεχώρησαν, και έπέστρεψαν με την άπάντησιν του γράμματός του.

Και μετά 4—5 ημέρας, έν πρωί, όπου επίναμεν τον καϊθέ, τότε ήρχισα να το μετανωθ, να συλλογούμαι, και έλεγον άναμεσόν μου. «Πού υπάγω, όπου είνε τόσοι φόβοι διά ξηράς;» και άλλα, με άναστεναγμούς;

Με έβλεπεν ο Μηνάς, όπου όλοέν άναστέναζε και ήμην εις μεγάλην συλλογήν με λέγει: — Κύριε Άρχηγέ Κριεζή, βλέπω σε, ένα δύο ημέραις, και δέν είσαι ως ταις άλλαις ημέραις χαροποιός, και σε βλέπω πολύ σκελεντισμένον: τι έχεις; ή μήπως και έμετάβαλες τον σκοπόν σου;

Ο ΚΡΙΕΖΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΤΕΡΕΑΝ Έμβαρκαρίσθημεν και άναχωρήσαμεν, και το πρωί εκξημερώθημεν εις το Ταλαντονήσι και εύρομεν το στρατεύμα έτοιμον: μας εκράτησαν οι γέροντες του νησίου Ταλάντι και μας εκάμαν γεύμα. Εις το κεντί, 4 ώρας να βασιλεύση ο Ήλιος, άποχαιρέτισθημεν και έπεράσαμεν εις την Στερεάν καθάλλικεύοντας εύθύς εις τα άτια μας: και πριν να καθάλλικεύσωμεν, με λέγει ο Καπετάν Μηνάς:

— Έ, Κύριε Ναύαρχε, πλέον δέν όρίζεις ή γενναιότη σου έδω, και να με άκούσης ότι εγώ να σας είπω και να με δώσης το ελεύθερον να πράξω, όπως εγώ γνωρίζω. Και του έδωκα το ελεύθερον.

Έκινήσαμεν τον δρόμον μας και το έσπέρας εκονέψαμεν σιμά εις χωρία της Λεβαδείας.

Μας είδον οι χωριανοί, ήλθον εις άπάντησιν μας, έτοιμάσαν όλα της τραπέζης εις τα χόρτα, εύθύθημεν, και το κεντί ήρχισαμεν τον δρόμον μας.

Και έφθάσαμεν εις άλλα χωριά κάτω εις το λειβάδι, όπου ήτο λίμνη όλο καλαμιά.

Μήν βλέποντας χωριανούς εις κανέν μέρος του χωρίου ο Μηνάς, εύθύς φωνάζει μίαν γλώσσαν ως βουλγαρικη και εκει βλέπω και παρουσιάζονται περίπου των 50 χωριάταις. Έρώτησα που ήτον κατοικημένοι. Με λέγει ο Μηνάς ότι μέσα εις τα καλαμωτά έχουν ταις κατοικίας τους από τον φόβον των έχθρών.

Και έβλεπα τα πρόσωπατά των χλωμά ως να ήτον πρόσωπα των αποθαμένων. Τους έδιόρισεν εύθύς και ήτοιμάσαν περίπου των 100 άρνίων, ψωμιά εις στάκτην ψημένα, και άλλα: έφάγαμεν και επίναμεν έως το κεντί.

ΑΦΙΣΤΕ ΕΙΣ ΠΕΤΡΑΝ

Καθάλλικεύοντας εις την διωρισμένην ώραν, το πρωί εκξημερώθημεν εις την Πέτραν λεγομένην.

Έσιμώσαμεν κοντά, και ως μας είδαν τα καρβούλια, εκάμαν τα σινιάλα τους εις τους όπλαρχηγούς των: εκίνησαν εύθύς κατεπάνω μας χωρίς να μας γνωρίζουν άν είμασθεν Έλληνες: εκάτέβησαν κάτω του κάμπου, όλοι όσοι ήτον εις το μοναστηράκι. Έκοντοζυγώσαμεν.

Λέγοντάς με ο Μηνάς να τους κάμωμεν τους γκιουτιές, να μας νομίσουν έχθρούς, έπρόσταζεν ένα στρατιώτην να σφυρίξη έν κέρατον, ως ή συνήθεια των Τούρκων. Τότες βλέπομεν και διαμοιράζονται διά πόλεμον εις τα ταμπούρια, και όταν έσιμώσαμεν τρία ντουφεκιά, πάλιν άλλος στρατιώτης φωνάζει μίαν γλώσσαν και με μίαν σφυλιστραν.

Μας έγνώρισαν ότι είμεθα Έλληνες: εκίνησαν και ήλθον εις συναπάντησιν μας, έρωτώντες εις την Βουλγαρικην διάλε-

Με έγνώρισαν ότι είμεθα Έλληνες: εκίνησαν και ήλθον εις συναπάντησιν μας, έρωτώντες εις την Βουλγαρικην διάλε-

4. Δούθυμον. 5. Δελινόν. 6. Κατελθαμεν. 7. Δελιούς.

κτον τὸ ποῖος εἶμαι, ὅτι ἤμην καὶ ἐγὼ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ φορεμένος καὶ λαχοῦρι εἰς τὴν κεφαλὴν. Τοὺς εἶπον ὅτι εἶμαι ὁ ἀρχηγὸς τῆς Εὐρίπου καὶ ἄλλα, καὶ εὐθύς ἤρχισαν νὰ πυροβολήσουν τρίς. Ζητώντας νὰ τοὺς ἐμποδίσω δὲν εἰσηκούσθη καὶ ἰδιόριστα καὶ ἐγὼ τοὺς ἰδικούς μου καὶ ἔκαμαν τὸ ἴδιον, φωνάζοντας Ζήτω Ὁ Ψηλάντης! Καὶ ἦλθον τρεῖς ἀρχηγοὶ καὶ ἔπιασαν τὴν χεῖρά μου καὶ ἐστάθησαν σιμὰ μου εἰς τὰ καπούλια τοῦ αἰτίου μου ὡς νὰ ἤμην πασᾶς, ἕως ὅπου ἀνέβημεν εἰς τὸ μοναστηράκι.

Ἐβγήκεν ὁ ἠγούμενος καὶ ἦλθεν εἰς ἀπάντησίν μας· μετ' ἐπέβλεψεν οἱ ἴδιοι, ἐμῆκα μέσα τοῦ ναοῦ, ἀνεσάσθη τὰς εἰκόνας. Ἐβγήκα ἔξω. Περιμένοντάς με με ἔπιασαν ἀπὸ τὰς χεῖρας, με ἔπηξαν ἀπ' ἔξω, εἶχαν στρωμένα χόρτα, πεύκια καὶ ἄλλα· ἤρχισαν νὰ μας τρατάρουν ἀπὸ πιοτὰ καὶ ἄλλα.

ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΙΣ ΔΥΟ ΕΧΘΡΩΝ

Περᾶσαντας μισὴν ὥραν, με λέγει ὁ Μηναῖς :

— Βλέπεις τοὺς δύο καρσί σου; εἶνε μαλωμένοι καὶ εἶνε φερμένοι καὶ ἕως εἰς τὴν ζωὴν.

Χωρὶς νὰ καταλάβουν αὐτοὶ, ἤρχισα ἐξετάζοντάς τοὺς πῶς ἀπερνοῦν καὶ ἄλλα· ἐπαρτήθησα ὅπου καὶ οἱ δύο δὲν ὠμιλοῦσαν, καθὼς οἱ ἄλλοι τοὺς ἠρώτησα :

— Διατί τόσον σκυθρωποὶ εἰστέ οἱ δύο; ἢ μήπως ἔχετε τὴν ἔχθραν ἐναντίον σας; εἰπέτε μου ἐλευθέρως, ὅτι καὶ ἐγὼ εἶμαι συναδέλφος σας.

Τότες με ἀποκρίνεται ἕτερος Καπεταναῖος.

— Κάτι ἐλογόφειραν πρὸ ἡμερῶν καὶ εἶνε συγχωσμένοι.

Εὐθύς τοὺς εἶπον :

Ἀδελφοί, ἡμεῖς πρέπει νὰ εἰμασθὲν πολλὰ ἀγαπημένοι καὶ ὄχι νὰ φαγωθῶμεν ἕνας τὸν ἄλλον, ὅτι ὁ Θεὸς μᾶς το διδάσκει καὶ εἰς τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον, καὶ μάλιστα τώρα, ὅπου ἔχομεν καὶ τὸν Θεὸν βοηθόν, ὅτι πολεμοῦμεν περὶ πίστεως καὶ περὶ πατρίδος, καὶ ὄχι νὰ τραγώμασθην ἀνάμεσόν μας· καὶ πάρτε παραδειγμα ἀπὸ ἐμέ. Ποῦ Ὑδρα καὶ ποῦ Πέτρα! Καὶ διὰ τὴν πίστιν καὶ πατρίδα με ἤξιώσεν ὁ Θεὸς νὰ ἔλθω καὶ εἰς τὰ χεῖμάτά σας. Καὶ ἔμεν οἱ Ὑδραῖοι εἰμασθὲν πάντα ἐλεύθεροι ἀπὸ κάθε τύραννον, δέρνοντάς τοὺς Τούρκους εἰς τὴν πόλιν καὶ ὅπου πατεῖ τὸ ποδᾶρι μας· καὶ ἐπειδὴ εἰμασθὲν τοιοῦτοι, διὰ τοῦτο ἐσηκώθημεν διὰ νὰ ἐλευθερώσωμεν ὅσους ἦτον ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ τυράννου· διὰ νὰ τοὺς ἐλευθερώσωμεν μετ' ἐσθῆτος, με πλοῦτα καὶ χρήματα, χωρὶς νὰ μας βοηθήσουν ἄλλοι, ἀλλ' ἐξ ἰδίων μας... Καὶ ὄχι τοῦ λόγου σας νὰ εἰσθε μαλωμένοι. Καὶ διὰ τὸ χατήρι τῶν ραγιαδῶν καὶ τῆς πατρίδος ἀφῆσα τὸ σπῆτι μου, τὴν φιλίαν μου, τοὺς συγγενεῖς μου καὶ ἔτρεξα διὰ τὴν ἐλευθερίαν σας καὶ τῆς πατρίδος, καὶ πόσο μάλλον ἢ γεννησιότητάς σας, ὅπου πάντα εἰσασθε ἀνή-

σοχοὶ καὶ ἀπὸ ταῖς φιλίαις σας καὶ ἀπὸ τὰ χαράσια· καὶ σας παρακαλῶ ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας νὰ ἀγαπηθῆτε διὰ τὸ ὄνομα τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἀδελφότητος, διὰ νὰ μὴν περάσῃ τοῦ σατανᾶ, ἀλλὰ νὰ ἀκούωμεν τὸ θέλημα τοῦ Ὑψίστου!...

Εὐθύς ἐσηκώθη ἐπὶ ποδός καὶ ὄλοι· πιάνοντάς τὰς χεῖρας τῶν δύο ἐχθρομένων ἐγὼ πρῶτος τοὺς ἀνάσπασα εἰς τὰ χεῖλη, ἔπειτα ἠσπάσθησαν καὶ οἱ δύο τρεῖς φοραὶς καὶ τοὺς ἠγάπησα συγκαθόντάς τοὺς σιμὰ μου γόνα πρὸς γόνα. Καὶ ἔλαβαν οἱ ἄλλοι μεγάλην εὐχαρίστησιν καθὼς καὶ ὁ ἠγούμενος τῆς μονῆς.

Τότε ἤρχισαν τοὺς πυροβολισμούς· ἐκγύρευσα νὰ τοὺς ἐμποδίσω, καὶ ποῦ νὰ εἰσακουσθῶ; Τέλος ἐκαθήσασμεν εἰς τὸ γεῦμα τρώγοντάς καὶ εὐθυμῶντάς με ψαλμωδίας καὶ τραγούδια ἕως εἰς τὰ μεσάνυχτα.

Η ΗΤΤΑ ΤΟΥ ΜΠΕΡΤΑΜ ΠΑΣΑ

Τὸ πρῶτ' ἡμέρωμα μᾶς ἔφεραν τὸν καϊβέ μας· τελειώνοντας ὁ ἠγούμενος ἀπὸ τὸ σερβίρισμα, βλέπω καὶ παρουσιάζονται οἱ καπεταναῖοι ὄλοι ἐμπρὸς μου· μοῦ παρουσιάζουν ἕνα στρατιώτην με γράμμα βουλωμένον· με ἐπρωτίησαν διὰ νὰ τὸ ἀνοίξω ἐγὼ τὸ γράμμα καθὼς καὶ τὸ ἦνοιξα καὶ τὸ ἀνέγνωσα παρησιᾶ ἔξω τοῦ στρατοπέδου.

Ἐγραψαν ἀπὸ τὸ Βασιλικὸ οἱ ἀρχηγοὶ διὰ τὰς νίκας, ὅπου ἔκαμαν κατὰ τοῦ Μπεργιάμ-Πασᾶ, σφάζοντας ὄλους τοὺς ἐχθροὺς Γκέικιδες, Ντουντουμίδες, καὶ ὅτι ὁ πασᾶς ἔφυγε με ὀλίγους, καὶ ὅτι εὗρισκαν τοῦ κάθε Τούρκου ἐπάνω του κεμερί ἀπὸ 15—20 χιλιάδες γρόσια· εἰς μαχμουντιέδες καὶ ἐξόν τὰ χρυσοφάντα ἄρματα τους, καὶ τόσα χρήματα, ὅπου δὲν εἰμποροῦσαν νὰ τα μοιράσουν, ἀλλὰ μετὰ τὰ φέσια ἔπαιρνε κάθε στρατιώτης ἀπὸ δύο καὶ τρία φέσια μαχμουντιέδες.

Καὶ τελειώνοντας τὴν γραφὴν νὰ ἀναγνώσω, εὐθύς ἐπρόσταξα : Ζήτω ὁ Ὑψηλάντης καὶ τὸ ἔθνος! Καὶ ὄλοι ἐκ στόματος τὸς Ζήτω! Τότες λέγω τῶν ἰδικῶν μας νὰ πυροβολήσουν τρίς· ἠκολούθησαν ὄλοι καὶ ἔγεινε μεγάλη χαρὰ καὶ δοξολογία ἐψάλλη.

[Ἔπειτα].

Ο Α Γ Α
ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΔΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΕΝΩ

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

[Συνέχεια].

— Ὀλγα! Ὀλγα! Σὺ λοιπὸν μοι ὀμιλεῖς οὕτω; Σὺ, ἢ μάλλον ἐνάρετος, ἢ μάλλον ἀφωσιωμένη τῶν γυναικῶν... σὺ, ἢν ἀγαπᾷ καὶ ἦτις με ἀγαπᾷ; Ἀληθῶς καὶ ἐξ ἀποφάσεως ἦδη, ὅποτε οὐδὲν σοὶ το ἐπιβάλλει, θέλεις νὰ με ρίψῃς εἰς τὰς

τρικυμίας τοῦ κόσμου καὶ ν' ἀπολαύσῃς μόνη καὶ μακρὸν μου εἰρήνην ἐγωιστικῆν! Ἀλλὰ, μὰ τοὺς ἀγίους πάντας, τοῦτο δὲν θὰ γείνη! Ὀχι, ὀρκίζομαι ὅτι δὲν θὰ γείνη! Δὲν θέλω νὰ συζητήσω τὰς ἰδέας, ἀς σοὶ ἐνέπνευσε τὸ μοναστήριον· δὲν τὰς συμπερίζομαι, ἀλλὰ τὰς ἐνοῶ. Ὁ Θεὸς ἀξίζει πλεῖστον ἐμοῦ. Ἄλλ' ἀκούσον : ἔάν με ἀποδιώξῃς, ἔάν σὲ ἀπολέσω καὶ μετὰ σὺ πᾶσαν ἐλπίδα, θὰ ριφθῶ εἰς τοιαύτας ἀσωτείας, ὅλας καὶ αὐτὸ τὸ παρελθόν μου, ὅσον τρικυμῶδες καὶ ἂν ὑπῆρξεν, οὐδέποτε ἐγνωρίσειν. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου θὰ πέσω τότε ὅλα μου τὰ ἀμαρτήματα, διότι σὺ μόνη ἠδύνασο νὰ τα παρεμποδίσῃς!... Ἐν ᾧ, ἂν ἤθελες, Ὀλγα, μετὰ σοῦ, πλησίον σου, θὰ διήγον βίον ἀγνόν, τίμιον καὶ ἐνάρετον!... Παραδεισος θὰ ἦτο δι' ἐμὲ ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης τὸ νὰ ζῶ μετὰ σοῦ πράττων τὸ καλόν... ἀλλὰ δὲν το θέλεις!

— Καὶ ἔάν τὸ ἤθελον; εἶπεν ἡ ἀτυχῆς γυνή, ἐν ᾧ δύο παχῆα δάκρυα ἀνέβλυσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς καὶ ἔρρευσαν ἐπὶ τῆς παρεῖς τῆς, μήπως δύναμαι νὰ ἐξέλθω τῆς μονῆς ταύτης, χωρὶς νὰ γείνω αἰτία μεγάλου σκανδάλου; Καίτοι ἡ ἱερά μου ἀπόφασις δὲν ἠυλογήθη ἔτι ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως, δὲν εἶναι ἀπὸ καιροῦ γνωστὸν ὅτι ἀφιερῶθην εἰς τὸν Θεόν καὶ ὅτι εἶμαι ἦδη συνδεδεμένη πρὸς Αὐτόν;

— Ἔστω! εἶπεν ὁ πρίγκιψ μετὰ παραδόξου ἐξάφνης, τὸ ἠθέλησας! Πρόσφερε λοιπὸν εἰς τὸν Θεόν σου δύο θύματα ἀντι ἐνός! Κατὰστρεφόν με ἵνα σωθῆς! καὶ ἄφ' οὗ οὕτως ἀμείβεις τὸν διακαέστερον ἔρωτα, ὅστις ἐπλήρωσέ ποτε τὴν καρδίαν ἀνδρός, ἔσο εὐχαριστημένη! Ἄ! οὐδὲν θὰ λείψῃ ἐκ τῆς ἐπισιμότητος τῆς πανηγύρεως, ἢς θὰ ἦσαι ἡ ἥρωίς! Τὸ ὄνομά μου εἶναι ἀρκετὰ γνωστὸν ἐν Ρωσίᾳ ἵνα λαμπρῶν ἐπὶ μάλλον τὴν δόξαν τῆς μονῆς.

— Δέν σας ἐνοῶ, ἐψιθύρουν ἡ Ὀλγα τρέμουσα.

— Ἄγνοεῖς λοιπὸν ὅτι ἡ παρουσία μου μόνη ἐνταῦθα εἶναι τὸ μέγιστον τῶν ἐγκλημάτων; ὅτι εἶναι ἱεροσυλία! Οὐδέποτε ἐπιτρέπεται εἰς ἄνδρα νὰ εἰσέλθῃ εἰς μοναστήριον γυναικῶν... καὶ ἐν τούτοις ἐγὼ εὗρισκομαι πλησίον σου! Ἄλλ' εἰς τὸ κακούργημα τοῦτο προσέθηκα πλεῖστα ἄλλα. Ἴνα φθάσω μέχρι τοῦ παρεκκλησίου τούτου, ἐδέησε νὰ διαφθέρω τοὺς φύλακας τῆς μονῆς, καὶ το ἐπράξα. Νὰ κατασκευάσω ψευδεῖς κλειδάς, καὶ ἰδοὺ αὐταί! Ἄ! φρικεῖς!... Σοὶ ἐμπνέω ἀποστροφήν! Σοὶ φαίνονται βλεβερὰ κακούργηματα πράξεις, ἀς πᾶσα ἄλλη θ' ἀπεδέχεται ὡς δείγματα ἔρωτος... Ἀλλὰ δὲν εἶνε ταῦτα μόνον! Προσέλαβον μετ' ἐμοῦ συνενόχους ἰσχυροὺς καὶ ἐνόπλους ἐπὶ τῷ σταθερῷ σκοπῷ νὰ σε ἀρπάσωμεν διὰ τῆς βίας... Ὡ, μὴ τρέμεις, μὴ ταράττεσαι... Ἄμα σε εἶδον, ἀφωπλίσθη! Ἐν μόνον ἐκ τῶν δακρύων σου ἤρκεσε νὰ με νικήσῃ!... Πτωχή! δὲν εἰξέυρεις ὅτι με προετίμων τὸν θάνατον ἢ νὰ σε δυσαρεστήσω κατ' ἐλάχιστον.

— Παῦλε, ἀγαπητέ μοι Παῦλε, ἀ-

ναγωνίζω τέλος τὴν εὐγενῆ καὶ γενναίαν φύσιν σου. Ὡ! εὐχαριστῶ! φύγε λοιπὸν καὶ σῶσον ἀμφοτέρους!

— Σπεύδεις πολὺ, Ὀλγα! λαβε ὀλίγην ὑπομονὴν ἀκόμη, ἔπως κάμῃς τὸν ἔπαινον μου. Ὁ βίος εἶναι δι' ἐμὲ ἀφῆρτος ἀνευ σοῦ ἀπὸ καιροῦ τὸ ἐγνωρίζον, ἀλλ' ἦδη παρά ποτε αἰσθάνομαι τοῦτο. Θέλω νὰ δώσω πέρας εἰς τὴν παλιν ταύτην, ἦτις με καταναλίσκει καὶ θὰ το δώσω ἀπαξ διὰ παντός.

— Μοὶ προξενεῖς φρικίαν! δὲν σε ἐνοῶ!

— Ὅτε θὰ ἔλθωσιν εἰς ἀναζήτησίν σου, — καὶ τοῦτο θὰ γείνη τώρα, Ὀλγα, ἐντὸς λεπτῶν τιμῶν μόλις — ἀντὶ νὰ σ' εὕρωσι μόνην, θὰ με ἰδῶσι πρὸ τῶν ποδῶν σου.

— Πρίγκιψ, πρίγκιψ, δὲν θὰ πράξητε τοῦτο! εἶπεν ἡ Ὀλγα ἐνοῦσα τὰς χεῖρας.

— Εἰς τὴν τιμὴν μου, θὰ το πράξω.

— Σπεύσατε! εἶπεν ὁ Βουτουρλὶν ἡμιανοίγων τὴν θύραν τοῦ παρεκκλησίου· ἀκούω θόρυβον εἰς τὸ ἀνω πάτωμα: ἔρχονται!

— Φύγετε, πρίγκιψ! φύγε, ἀγαπητέ μοι Παῦλε, φύγε, ἐν ὀνόματι τοῦ ἔρωτός μας...

— Μαζὺ σου, ναί, ἀμέσως· ἀνευ σοῦ, ποτέ!

— Ἐλεος!...

— Ἐλεος! Καί με ἠλέησας σὺ;

Βαθύτατος ὀλολυγμὸς συνετάραξε τὸ στήθος τῆς Ὀλγας, ἦτις ἔκρυψε τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τῶν χειρῶν τῆς.

— Ἐνώπιόν σου, ἐξηκολούθησεν ὁ Βαρίσκου, ψυχρῶς καὶ ἀνηλεῶς, ἐνώπιόν σου θὰ παραδοθῶ εἰς ἐκείνας, αἵτινες θὰ ἔλθωσι· θὰ ὀμολογήσω εἰς ταύτας τὰ πάντα· θὰ ἐπιβαρῶν ἐν ἀνάγκῃ τὰς ἀσεβεῖς πράξεις μου, ὁ δὲ ἀναπόφευκτος θάνατός μου θὰ εἶναι ἔργον ἰδικόν σου. Καὶ καθ' ἡν στιγμήν οἱ κώδωνες θὰ σημάνωσι χαρμονῶν, ἵνα γνωρίσωσιν εἰς τὸν κόσμον ὅτι ἐνεδύθησεν τὸ μοναχικὸν ἔνδυμα, ἐξωργισμένος λαὸς θὰ με λιθοβολῇ, ὡς θὰ ἐπράττε διὰ τὸν ἔσχατον τῶν κακούργων. Τὸ αἷμά μου θὰ κηλιδώσῃ τὴν λευκὴν σου ἐσθῆτα καὶ τὸ μαρτύριόν μου, ὅπερ οὐδέποτε θὰ λησμονήσῃς, θὰ γείνη ἰδικόν σου μαρτύριον! Ἐξέσυρέ το καλῶς! Καθ' ἐκείστην ὥραν τοῦ βίου σου θὰ λέγῃς: Ὑπῆρξεν ἐν τῷ κόσμῳ ἄνθρωπος, ὅστις με ἠγάπα τόσον, ὥστε νὰ θυσιάσθῃ ὑπὲρ ἐμοῦ· ἦτο ἐλεύθερος· ἤμην ἐλεύθερα ἐπίσης. Ἴνα τον σώσω ἦρκει ν' ἀφήσω τὴν χεῖρά μου ἐν τῇ ἰδικῇ του... καὶ τὸ ἠρήθη! καὶ ὅπως τὸν τιμωρήσω διὰ τὸν περιπαθῆ ἔρωτα, δὲν τῷ ἐνέπνευσα, διὰ τὸ ἀσυγχώρητον ἀμαρτήμα, ὅτι με ἐλάτρευσε, παρέδωκα αὐτὸν εἰς τὸν δῆμιον!

— Ἄ! ἀρκεῖ, ἀρκεῖ, ἐψιθύρουν ἡ ἀτυχῆς γυνὴ τείνουσα ἀπελπίς πρὸς τὸν ἐσταυρωμένον τὰς δύο χεῖρας τῆς. Θεέ μου! Θεέ μου! Ἐπικαλοῦμαι τὴν βοήθειάν σου, διότι ἡ δοκιμασία ὑπερβαίνει τὰς δυνάμεις μου.

— Ἐρχονται! Σὰς λέγω ὅτι ἔρχονται, ἔκραζεν ἐκ τῆς θύρας ὁ Βουτουρλὶν ἐντρο-

μοι· ἐάν δύο λεπτὰ βραδύνητε ἀκόμη, δὲν εὐθύνομαι πλέον!

— Ἄς ἔλθωσιν· εἶμαι ἕτοιμος! ἀπήνησεν ὁ Βαρίσκου μετὰ φωνῆς ἡρέμου καὶ διασταυρῶν τοὺς βραχίονας ἐπὶ τοῦ στήθους.

Ἡ δόκιμος τὸν παρτήρησεν. Ἦτο ὠχρότατος καὶ ἐφαίνετο βαθυτάτα τεθλιμμένος· ἀλλὰ διέκρινε τις ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τοῦ μετώπου του ὅτι ἡ ἀπόφασίς του ἦτο ἀμετάτρεπτος· ἦτο προφανὲς ἦδη ὅτι οὐδὲν θὰ τον ἐκλόνηζε καὶ ὅτι ἐάν δὲν προσελάμβανε μετ' ἐαυτοῦ τὴν Ὀλγαν Βολγίν, θὰ ἔμεινε πλησίον τῆς.

Ἐπεσε πρὸ τῶν ποδῶν του, κατεπίλησε τὰ γόνατά του καὶ καταβρέχουσα διὰ τῶν δακρύων τῆς τὰς χεῖρας του, ἐψιθύριζεν ἡ ἀτυχῆς ἐν μέσῳ τῶν ὀλολυγμῶν τῆς :

« Ὡ! Παῦλε, ἐάν με ἀγαπᾷς, ἐάν με ἀγαπᾷς! »

Ὁ Βουτουρλὶν ἠνέωξεν ἐντελῶ; τὴν θύραν καὶ εἶπεν :

— Ἀπωλέσθητε!

— Μαζὺ λοιπὸν! ἀνεφώνησε τὸ πτωχὸν πλάσμα νικηθὲν τέλος ὑπὸ τοῦ φλογεροῦ ἐκείνου κήθου, ὅπερ οὐδὲ πρὸ τοῦ θανάτου ὑπεχώρει. Μαζὺ, ἐπανάλαβε διὰ δευτέραν φοράν μετὰ παραφοράς καὶ ἐρρίφθη ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ πρίγκιπος.

Ὁ Παῦλος τὴν περιέπτωξεν εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς φίλημα συζύγου ἄλλου ἢ ἐραστοῦ καὶ λαθῶν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τὸ μέλαν ὑφασμα, ὅπερ ἐκάλυπτε τὸ φέρετρον, τὴν περιέβαλε καλῶς, τὴν ἤγειρεν ὡς παιδίον καὶ ἐντελῶς λιπόθυμον τὴν ἀπήγαγεν...

Δ'.

Ἦτο καιρὸς. Ἐν λεπτὸν ἔτι καὶ ἡ συνοδεία τῶν ἀδελφῶν θὰ συνήντα τὴν ἀπαγωγέα, ὅστις ἐξῆλθε διὰ τῆς αὐτῆς διόδου, δι' ἧς ἐκείναι ἐφθάνον.

Καθ' ἡν στιγμήν ἡ μοναχὴ εἰσῆρχοντο εἰς τὸ παρεκκλησίον, ὅπερ εὗρον κενόν, ὁ Βαρίσκου ἐναπέθετεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ φίλου του τὸ ἀναισθητὸν σῶμα τῆς Ὀλγας Βολγίν. Ἡ λέμβος, κωπηλατούντων μετ' ὀρμῆς τῶν ἔξ λεμβούχων, ἔπτατο ὡς βέλος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων.

Ἐν ὅσῳ διέκρινον τὸ μοναστήριον ἔπλεον ἐν σιγῇ. Ὁ Παῦλος ἐκάθητο πλησίον τοῦ Τόμσκου, ἢ δὲ Ὀλγα ἀναλαβούσα τὰς αἰσθήσεις τῆς εὗρισκετο μετὰ τῶν ἐρείδουσα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ πρίγκιπος, φρίσσουσα ὑπὸ τὸ πένθημον ὄφρασμα, ὅπερ τὴν ἐκάλυπτε, βεβουλισμένη ἐν ἀπειρίᾳ νέων ὄλων συγινῆσεων, μὴ τολμῶσα νὰ ἐγειρῇ τοὺς ὀφθαλμούς, φοβουμένη νὰ ἐρωτήσῃ, μὴ ἐξετάζουσα οὐδὲ τί θ' ἀπογείνη, προσβλέπουσα τὴν αἰσχύναν τῆς καὶ ὁμοῦ ἐκαστατικῆ ἐξ ἔρωτος. Ὁ Παῦλος ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν σφίγγων αὐτὴν ἐπὶ τῆς καρδίας του, ἐδοκίμαζε νὰ τὴν καθησυχάσῃ καὶ τὴν ἐνθαρρύνῃ. Ἡ Ὀλγα οὐδὲν τῷ ἀπεκρίνετο, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀφελούς στάσεως τοῦ σώματος τῆς ἠνόησε ὅτι τῷ ἀνῆκε πλέον εἰς τὸ

μέλλον, ὅτι εἶχε παραδοθῆ εἰς αὐτὸν καὶ ὅτι ἀφῆκεν εἰς τὴν θέλησίν του τὸ ὀπολοῖπον τοῦ βίου τῆς. Ὑπάρχουσι πράγματα, ἀτινα ἐκφράζονται σιωπηρῶς καὶ καλλίτερον μάλιστα ἢ διὰ λόγων!

Ἡ ἐκλείψις τοῦ οἰκονομοῦ δὲν ἔπρεπε νὰ συμπέσῃ μετ' ἐκείνην τῆς μοναχῆς, καθότι τοῦτο θὰ ἐπρόβλεπε συνενοχῆν λίαν ἐπικίνδυνον. Ἀπεβίβασαν ἄρα τὸν Βουτουρλὶν εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πόλεως· οὗτος δὲ εἰσῆλθεν ἐν τῷ ταπεινῷ οἴκῳ του, ὅπως ἀντισταθῆ εἰς τὸν κίνδυνον, ἂν παρουσιαζέτο τοιοῦτος.

Μετὰ μίαν ὥραν ἡ δεσποινὶς Βολγίν, ὁ πρίγκιψ καὶ ὁ Τόμσκου ἀπεβίβασον ἐκ τῆς λέμβου ἐπίσης, οἱ δὲ κωπηλάται λαβόντες γενναίαν ἀμοιβὴν ἐπέστρεφον εἰς Κίεβον. Ἀμαζα καλῶς ἐξευγμένη ἀνέμενε παρὰ τὴν ἀκτὴν τοὺς φυγάδας. Ὁ Βαρίσκου πρόβλεψε τὰ πάντα· ἡ Ὀλγα εὗρεν ἐν τῇ ἀμαζῇ περιβολὴν ταξιδίου, ὑπὸ τὴν ὁποίαν θὰ διέτρεχε τὰς πόλεις ἀσφαλέςτερον ἢ ὑπὸ τὴν μοναχικὴν ἐσθῆτά τῆς.

— Ἄ! εἶπε τότε μετὰ ὕφους τρυφερᾶς μορφῆς, εἴθε λοιπὸν πολλὸ βέβαιος;

— Ὀχι! πλεῖστονον τοῦ θανάτου μου, ἀπήνησεν· ἀλλ' εἶχον προβλέψῃ τὰ πάντα δι' ὅποιανδήποτε ἐκβασίν. Σοὶ εὐχαριστῶ, ἀγάπη μου, διότι ἐξέλεξας τὴν καλλιτέραν.

— Τὴν καλλιτέραν! Δὲν εἶναι ἰσως ὀρθὴ ἡ λέξις, εἶπεν ἡ δεσποινὶς Βολγίν.

Εἰς τὸν πρῶτον ταχυδρομικὸν σταθμὸν ὁ Βαρίσκου ὑπηγόρευσε διὰ τὴν ἡγουμένην εὐκρινῆ καὶ ἀκριβῆ ἐπιστολήν, ἐν ἣ ἡ ἀπιστος δόκιμος ἐξῆτει ταπεινῶς συγχώρησιν ἀπὸ τὴν ἡγουμένην καὶ τὰς συναδέλφους τῆς διὰ τὸ σκάνδαλον, ὅπερ προὔξενε! ἐξέφραξε λύπην ἐπὶ τῇ φυγῇ τῆς, φυγῆς, ἦτις κατέστη ἀναπόφευκτος καὶ ἀναγκαῖα ἐνεκα τῶν ἀμφιβολιῶν, ἀς ἠσθάνθη κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας: εἶχεν ἐνοήσῃ μετὰ βαθυτάτης θλίψεως ὅτι ὁ χαρακτήρ τῆς δὲν ἦτο διὰ τὸν μοναχικὸν βίον· αἱ ἀνανησεις τοῦ κόσμου τὴν κατετάραττον· οἱ πειρασμοὶ τῆς κοινωσίας κατελάμβανον τὴν καρδίαν τῆς μετὰ νέας δυνάμεις καὶ ἠσθάνετο ἐαυτὴν ἀνίσχυρον νὰ τοὺς ἀντιταχθῆ. Τὸ μοναχικὸν ἔνδυμα ἐκάλυπτε κακῶς καρδίαν, ἦτις ἐπαλλεν ἔτι διὰ τὰ ἐπίγεια. Ἠθέλησε λοιπὸν, πρὸ τῆς ἀνεπανορθώτου στιγμῆς, ν' ἀποφύγῃ τὸ φοβερώτερον τῶν σκανδάλων: τὴν ψευδῆ ἀφιέρωσιν. Ἐλευθέρᾳ ἔτι ἐπωφελήθη τῆς ἐλευθερίας, πρὶν ἀπωλέσῃ αὐτὴν διὰ παντός. Ἐπράξεν ἐκεῖνο, ὅπερ ἐδικαιοῖτο νὰ πράξῃ. Τὸ μόνον τῆς σφάλμα—ἦτο μέγιστον καὶ δὲν ἐξῆτει νὰ μειώσῃ αὐτό, οὔτε εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῶν ἄλλων, οὔτε εἰς τοὺς ἰδικούς τῆς, — ἦτο ὅτι ἐδειλίασεν, ὅτι δὲν ἐτόλμησε νὰ εἶπῃ τῇ ἡγουμένῃ: Ὑμεῖς, ἦτις ὑπῆρξατε δι' ἐμὲ πάντοτε καλῆ ὡς ἄλλη μήτηρ, συγχωρήσατε ἂν ἀπὸ τοῦδε δὲν εἶμαι πλέον κόρη σας· ἡ τεταραγμένη ψυχὴ μου δὲν δύναται πλέον νὰ αἰσθάνθῃ τὴν θεῖαν γαλήνην, ἀλλ' ἐν τῇ ἀβύσσῳ, ἐν ἣ ρίπτομαι, ἀς με παρακολουθήσωσιν ἢ εὐσπλαγχνία

της 'Αργεντινής Δημοκρατίας; — 'Εκ Μαδρίτης ἀγγέλλεται ὁ θάνατος τοῦ συνθέτου καὶ ὀργανιστοῦ Ignacio Ovejero y Ramos, γεννηθέντος τῆ 4 Φεβρουαρίου 1828. Μαθητὴς οὗτος τοῦ Roman Timeno καὶ τοῦ Ledesma, ἦγε τὸ ἐνδέκατον μὲλις ἔτος, ὅτε συνέθεσεν εἰσαγωγὴν διὰ πολυφώνου ὀρχήστραν, ἣτις ἐξετελέσθη ἐν τῷ θεάτρῳ Del Principe ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του. Ἰδίᾳ δὲ ὡς συνθέτης ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς διεκρίθη, καταλιπὼν ἐν τῷ εἶδει τούτῳ ὑπερὰ τὰ 200 ἔργα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον σπουδαία.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Κ. Α. Δ. «Ω, τοῦ θαύματος! ἀνακράζομεν καὶ ἡμεῖς. Ἐπὶ ἐπτά διαβόλων μόνον ἐπτά ἐφευθῆσαν! — Κ. Ι., Σ. Β. Σπέτσας. Ἐλήφθησαν. — Ὁξυχόλω. Καὶ τὸν σαρμὸν θέλετε νὰ ὑπαγάγητε εἰς τὴν λογικὴν; Ἄλλ' ὅτι σήμερον βλέπετε δὲν εἶναι τὸσον γελοῖον. Τί θὰ ἐλέγετε, ἐν ἐδελίπετε τῷ 1400 τοὺς κομφεουμένους ἐν Ἀγγλίᾳ φοροῦντας πέδιλα, ὧν ἡ ἀραῆτο τῶν τῶν μακρὰ, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ βυθίζωσιν, ἐν δὲν ἐβάσταζον αὐτὴν διὰ μικρᾶς ἀλύσεως ἐκ τοῦ γόνατος προσηρημένῃς;!... — Δ. Π. Ἀγγίων. Βεβαίως. Ἀποτάθητε εἰς τοὺς ἰδίους. — Κ. Α., Μ. Σ. Θάσον. Ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. — Φιλαρέσκω. Ἐν Παρισίοις κατὰ τὴν προσεχῆ ἐκθεσιν θὰ τελεσθῆ καὶ ἀγὼν καλλονῆς;... Δὲν λαμβάνετε τὸν κόπον νὰ μεταβῆτε ἕως ἐκεῖ; ἴσως δεχθῶσι καὶ ἄνδρας... πρὸς χάριν σας — Πτωχῶ φίλω. Ἀφ' οὗ θέλετε, νυμφευθῆτε. Βεβαίως. Ἀγαθὸ ὁ δῶ ὑπὸ τὸν ἕνα.» Ἐπειτα ὁ τρέφων τὰ πετενὰ τοῦ οὐρανοῦ θὰ διατρέψῃ καὶ ὑμεῖς; καὶ τὰ τέσσα ἑμῶν. — Γ. Δ. Πειραιᾶ. Ἐλήφθησαν. — Ποιητῆ μετ' ἐτὴν ἀδειᾶν μας. Μᾶς ἐπέμψατε δύο. Τὸ ἐν κακόν, τὸ ἕτερον χειρότερον. Προ-

τιμῶμεν τὸ τρίτον — Παρατηρητῆ. Κατὰ τὸν Βουταιναῖον διαγωνισμὸν τοῦ 1873 ἐβραβεύθη ὁ Ἰδρυτὴς τῆς «Ἐβδομάδος» κ. Δ. Γρ. Καμπούρογλου ποιήσας τὴν δημοτικὴν καταστάσαν «Φωνὴν τῆς Καρδιάς μου», τοῦτο τὸ γνωρίζουσι πάντες, πλὴν τοῦ ἐντεταλμένου καθηγητοῦ, ὅπως συντάξῃ τὰ χρονικὰ τοῦ Πανεπιστημίου. — Ρομ. Διωνὸς ὁ Χρυσόστομος λέγει ὅτι ἡ γλαυὴ τοσαύτην ἔχει ἐπὶ τῶν ὀρνέων ἐπιρροὴν ὥστε δταν ἀκουσθῆ ἡ λυπηρὰ ἐκείνη φωνὴ τῆς, πάντα τὰ ὄρνεα, τὰ κυρεῖοντα καὶ εἰς τῆς ἀηδόνος τὰ ἐπαγωγὰ ἄσματα, εὐθὺς συναθροίζονται ἵνα ἀκούσωσι τὰς σοφὰς συμβουλὰς τῆς. Τοῦτο δι' ὑμᾶς. Ἀλλὰ τῆς Ἀθηνᾶς τὸ σύμβολον εἰσρωεῖτο καὶ σύμβολον νίκης καὶ ἀγαθὸς οἰωνός, ἐφ' ᾧ αἱ παροιμίαι: *Γλαυὴ ἔπιπταται καὶ Γλαυὴ δέπτειτο.* Ὁ Πλούταρχος διηγεῖται ὅτι, γλαυὴ ἐπικαθῆσασα ἐν τοῖς καρχησίοις τοῦ ἐν Σαλαμῖνι στόλου τῶν Ἑλλήνων, ἐθιωρῆθη ἀριστίας οἰωνός. Καὶ ὁ Διόδωρος δὲ λέγει ὅτι ὁ Ἀγαθὸς κλῆς πολεμῶν ἐν Ἀφρικῇ κατὰ Καρχηδονίον, ἀπέλυσε γλαυκάς, αἵτινες ἐπικαθῆμεναι ἐπὶ τῶν ἀσπίδων ἐνεθάρρυνον τοὺς ἀποδημήσαντας στρατιώτας του. — Κ. Ι. Μ. Βιογραφίαν οὐχί, ἀλλ' ἀπλῶς ἐν τοῦ ἀνδρὸς χαρακτηριστικὸν ἀνέκδοτον ἐκ τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων περὶ Ἐξαρχοπούλου: Ἐν μίᾳ τῶν ἡμερῶν, φίλος τις ἡμῶν, διηγεῖται ὁ Φρεαρίτης, μεταβάς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ποιητοῦ ἔτυχεν αὐτὸν ἤδη τελειώσαντα τὸ ἔξῃ; ποιημάτων:

Ἄμπερ δημὶ καὶ γιόρ καὶ γρὺ
Ἢ Ἑλλάς ἐλευθερί·
Εἰς ἔτη πολλὰ δηλοῖ.
Καὶ δταν γυρίσω νὰ σὲ ἰδῶ μετ' τὸ καλὸ
Ἰπεραγία Θεοῦτος οἶσον ἡμᾶς
Ἄμην ἄμην καὶ τρίς ἄμην.

Μετὰ τὴν πλήρη κατανοήσεως ἀνάγνωσιν τοῦ ποιήματος τούτου ἐρωτᾷ τὸν φίλον του ὁ ποιητὴς: — Αἶ,

φίλε, πῶς σοι φαίνονται αἱ ἰδέαι, τὸ ἀσθημα, τὸ ὑψός, ἡ φαντασία, αἱ παρομοιώσεις, ἡ γλώσσα, ὁ ρυθμός, ἡ στιχοιουργία, ἡ τέχνη καὶ ἐν ταύτῳ ἡ ἀλήθεια; Ἀκούων ταῦτα ὁ ἄνθρωπος, ἔτι μᾶλλον ἐξίστατο καὶ ἠέπει, ἀρχόμενος ἤδη νὰ ὑποπτεῖται αὐτόν, καὶ περὶ αὐτοῦ ἄμφιβάλλῃ. — Αἶ, φίλε, τῷ λέγει τότε ὁ ποιητὴς, ὁ Θεὸς δὲν μοι ἔδωκε πλοῦτη, δὲν μοι ἐχάρισεν ὑγίαν, δὲν μοι ἔδωκε κάλλος. Μοι ἔδωκεν ὅμως ἐν ἀντὶ πάντων τούτων μοι ἔδωκε νοῦν! Σᾶς ἀρκεῖ τοῦτο:

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐξεδόθησαν

Λεξικὸν Ἑγκυκλοπαιδικόν, ἐκδιδόμενον ἐπιμελεῖς Ν. Γ. Πολίτου. Τόμ. Α'. Φυλλ. 5. Ἀγωνιστὰι—Αεροθεραπεία. Μπάρτ καὶ Χίρστ ἐκδόνται.

Hellas, poésie dédiée par la Revue Franco-Hellénique à Leurs Majestés le Roi et la Reine de Grèce. 1863—1888, par Saint-Signy. Ἐν Παρισίοις.

Ἡ Κρήτη, δημοδὲς ποίημα, ὑπὸ Γεωργίου Α. Ἀρδουλακάκη, ἐν Κορίνθῳ.

Τὸ Φρενοκομῖον τῶν Ἀνεπτῶν, ὑπὸ Σουίφτ. Μ. τερ. Σ. Γ. Σακελαρίου. Ἐν Ὁδησσῷ.

Ἀγγέλλονται

Ἐυρετήριον τῶν νόμων καὶ τῶν κυριωτέρων Βασιλικῶν διαταγμάτων ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Βασιλείου μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1888, ὑπὸ Π. Ἀγγελόπουλου Ἀθανάτου, δικηγόρου, ἐν Ἀθήναις.

Φρονίμη, δρᾶμα ἕμμετρον πεντάπρακτον, ὑπὸ Βασιλείου Ψιλάκη, γυμνασιάρχου, ἐν Χανίοις.

L'HEBDOMAS est mise gratuitement à la disposition des visiteurs de l'Exposition Universelle de 1889 à Paris, au bureau des Renseignements Commerciaux, à la Section des Colonies françaises, Esplanade des Invalides.

REVUE BLEUE
111, Boulevard St. Germain Paris.
POLITIQUE ET LITTÉRAIRE
PARAISANT LE SAMEDI
Six mois 20 fr.—Un an 35 fr.

ΒΑΣΙΛΙΟΥ ΣΚΟΡΔΕΛΗ
ΠΙΣΤΙΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ
(*Ἄξια πάσης συστάσεως)
Διὰ τοὺς μαθητὰς, τὰς μητέρας, τοὺς ἄνδρας τοῦ στρατοῦ καὶ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν.
ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΙΣ ΚΟΜΜΑ ΤΕΥΧΗ
ΠΕΡΙΠΟΥ 96 ΣΕΛΙΔΩΝ
ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ
Τεύχος 1—3 **Θάρος Βλέκας**, Ἑλληνικὴ μυθιστορία ὑπὸ Π. Καλλιγᾶ.
Ποιήματα Α. Σ. Βυζαντίου (ἐν τῷ 3ῳ τεύχει)
• 3—5 **Ὁ Ἐξηταβελόνης**, κωμῳδία Μολιέρου, κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων.
Ποιήματα Φ. Κοππῆ (ἐν τῷ 5ῳ τεύχει).
• 6 **Περὶ λήψεως ἱστορίας** τῆς νοσολογικῆς φιλολογίας ὑπὸ Α. Ρ. Ραγκαβῆ.
• 7 κ. 9 **Λουίζα Μύλλερ**, τραγωδία Φ. Σχίλλερου.
• 8 **Ἰγνείνη** τῆς ψυχῆς ὑπὸ Φεστερ-αλέων.
• 10 **Διηγήματα σύγχρονα Ἑλληνικά**, ὑπὸ Δ. Βικέλα, Ε. Χαριλάου, Δ. Καμπούρογλου, Γ. Δροσίνῃ, Α. Κουρτίδου, Ι. Μ. Δαμδέγγῃ καὶ Α. Καραβίτου.
• 11—13 **Στρατὴς Καλοπείριος**, ἠθογραφία ἑλληνικὴ ὑπὸ Στ. Κουμανοῦδῃ.
• 14—15 **Ἀμλέτος**, τραγωδία Σαυκίηρου μεταφρασθεῖσα ὑπὸ Σ. Δ. Βικέλα.
• 16—17 **Ἄσμα τῶν Χριστουγεννίων**, διηγήματα ὑπὸ Κ. Δίκεως.
Ἐκαστον τεύχος τιμᾶται λεπτὰ 60. Ἡ συνδρομὴ διὰ 25 (α' σειρά) δρ. 12
Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐννοοῦνται αὐταὶ αἱ τιμαὶ εἰς χρυσόν
ΜΗΑΡΤ ΚΑΙ ΧΙΡΣΤ
ἐκδόνται ἐν Ἀθήναις

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Γραμμὴ Πειραιῶς - Κορίνθου - Αἰγίου - Πατρῶν			
	1	3	33
Πειραιεὺς ἄν.	6.45π.	11.20π.	8 πμ.
Αθήναι	7.15π.	11.50π.	8.35
Κόρινθος ἄφ.	10.35	2.50μ.	12.10
Αἶγιον	2.52	6.04μ.	—
Πάτραι	4.45	7.30μ.	—
Πάτραι ἄν.	7 πμ.	11.25	—
Αἶγιον	8.52	12.50	—
Κόρινθος	1.10	4 —	1.55μ.
Αθήναι ἄφ.	4.45	7.05	5.4
Πειραιεὺς	5.15	7.30	6.5
Γραμμὴ Κορίνθου - Ἄργους - Ναυπλίου - Μύλων			
	202		203
Ναῦπλιον ἄν.	9.55π.μ.	Κόρινθος ἄν.	3.05 μ.μ.
Μύλοι	9.55	Ἄργος ἄφ.	5.22
Ἄργος	10.30	Ναῦπλιον	5.55
Κόρινθος ἄφ.	12.45π.μ.	Μύλοι	6 —

Σημειώσεις. — Πᾶσαι αἱ ἀμαξοστοιχίαι ἐν Πάτραις θ' ἀναχωρῶσι καὶ θὰ φθῶσιν εἰς τὴν παραλίαν, ὅπου θὰ χορηγῶνται τὰ εἰσιτήρια καὶ θὰ ἐνεργῆται μόνον ἡ παραλαβὴ καὶ παράδοσις τῶν ἀποσκευῶν τῶν ἐπιβατῶν. Αἱ ἀμαξοστοιχίαι 33 καὶ 32 λειτουργοῦσι καθ' ἐκάστην πλὴν τῆς Κυριακῆς. Αἱ ἀμαξοστοιχίαι 1, 2, 33, 32, 202, 203, σταθμεύουσι καὶ εἰς ὅλας τὰς Στάσεις καὶ Σταθμούς. Μεταξὺ Κορίνθου — Ἀκράτας Πατρῶν — Ἀκράτας Ναυπλίου — Ἄργους — Μύλων καὶ ἀντιστρόφως, κολλοφοροῦσιν καθ' ἐκάστην τοπικὰ ἀμαξοστοιχίαι εἰς πάσας τὰς Στάσεις καὶ Σταθμ.

ΧΑΡΤΟΠΟΛΕΙΟΝ
ΠΑΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ
Πίννασι Δαυδῶν
Ἰδρυεῖσιν Σφαίραι εἰς Ἑλληνικὴν Γλῶσσαν ἀπὸ δρ. 35—72.
Πίννασι Τρικοῦπη
ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΑ
ἐπὶ καλοῦ χάρτου σιγμιαίως.
Πίννασι Δαυδῶν
ΜΕΛΑΝΗ ΜΑΥΡΗ
συντετυκνωμένη καὶ ἀναλυομένη εἰς 25 μέρη ὕδατος. Δοχεῖον ἐκ δρ. 312 δραχ. 4 50
Ἀναλελυμένη ἡμίκαλ. 90
Πίννασι Τρικοῦπη
Γραφικαὶ ΥΑΑΙ
ΚΟΜΨΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ